

A

a big name	/ə 'bɪɡ neɪm/ pertsonaia ezagun / ospetsu
a breath of fresh air	/ə 'breθ əv freʃ eə/ aire fresko ufada
a secret life	/ə 'si:kret laɪf/ bizitza sekretu
a storm in a teacup	/ə stɔ:m ɪn ə 'ti:kʌp/ kasketa
ability	/ə'bɪləti/ abildade, gaitasun
able	/'eɪbl/ gai (<i>be ~ to</i> : ahal izan)
accommodation	/əkəmə'deɪʃn/ ostatu
achieve	/ə'tʃi:v/ lortu
achievement	/ə'tʃi:vment/ lorpen, arrakasta
actually	/'æktʃuəli/ hain zuzen; egia esan
addiction	/ə'dɪkʃn/ zaletasun, mendekotasun
adventure	/əd'ventʃə/ abentura
adventurous	/əd'ventʃərəs/ abenturazale
agree with	/ə'gri: wɪð/ -ekin ados egon
ahead of time	/ə'hed əv taɪm/ aldeztu aurretik
alike	/ə'laɪk/ antzeko; berdina
alive	/ə'laɪv/ bizirik
(be) all in the same boat	/(bi:) 'ɔ:l ɪn ðə seɪm bəʊt/ denok egoera berdinean egon
amuse	/ə'm.ju:z/ dibertitu
amused	/ə'm.ju:zd/ entretenigarri
amusing	/ə'm.ju:zɪŋ/ dibertigarri, barregarri
An apple a day keeps the doctor away.	/æn 'æpl ə deɪ ki:pz ðə dɒktə əweɪ/ Arrastian sagar bat jaten duenak medikua etxetik ateratzen du.
an open mind	/æn 'əʊpən maɪnd/ mentalitate ireki
an open secret	/æn 'əʊpən si:kret/ ageriko sekretu
ancestor	/'ænsəstə/ arbaso
apologise for	/ə'pɒlədʒaɪz fɔ/ -gatik barkamena eskatu
apologise to	/ə'pɒlədʒaɪz tə/ -i barkamena eskatu
appalled	/ə'pɔ:ld/ izututa
application	/æplɪ'keɪʃn/ eskaera; aplikazio
apply for	/ə'plai fɔ/ eskatu, -(t)zeko eskaera egin / aurkeztu
argue about	/'ɑ:gju: əbaʊt/ -i buruz / -gatik eztabaidatu
argue with	/'ɑ:gju: wɪð/ -ekin eztabaidatu
assemble	/ə'sembl/ bildu, elkartu
atmosphere	/'ætməsfiə/ atmosfera; giro
attend	/ə'tend/ bertaratu, -ra azaldu
attendance	/ə'tendəns/ bertaratzeko
attention	/ə'tenʃn/ arreta
audience	/'ɔ:diəns/ jende, publiko
avoid	/ə'vɔɪd/ saihestu
await	/ə'weɪt/ zain egon, itxaron
awarded	/ə'wɔ:ɪd/ saritu
aware (of)	/ə'weə ɒv/ kontziente, jakitun (<i>become ~ of</i> : -z konturatu)
awareness	/ə'weənəs/ kontzietzia, ezagutza
awesome (Am. Eng.)	/'ɔ:səm/ sinestezin, ikaragarri

B

barren	/'bærən/ idor, lehor
base on	/'beɪs ɒn/ -n oinarritu
be good for a laugh	/bi: gʊd fɔ: ə 'lɑ:f/ barre batzuk egiteko ondo egon

be made up of	/bi: 'meɪd ʌp ɒv/ -z osatu
be on the go	/bi: ɒn ðə 'gəʊ/ ez gelditu, oso lanpeturik egon
be worth a try	/bi: wɜ:θ ə 'traɪ/ saiatzea merezi du
be worth it	/bi: 'wɜ:θ ɪt/ merezi izan
beat	/bi:t/ irabazi, gainditu
behave	/bɪ'heɪv/ jokatu, portatu
behave yourself	/bɪ'heɪv jɜ:self/ ondo portatu
behaviour	/bɪ'heɪvjə/ jokaera, portaera
behind the scenes	/bɪ'haɪnd ðə si:nz/ ezkutuan
believe in	/bɪ'li:v ɪn/ (-n, -ekin) sinetsi
blame	/bleɪm/ errua leporatu
blizzard	/'blɪzəd/ elur-ekaitz
blood is thicker than water	/'blʌd ɪz θɪkə ðən wɔ:tə/ odolak tira egiten du
boiling hot	/'bɔɪlɪŋ hɒt/ sekulako bero
bold	/bəʊld/ ausart
border	/'bɔ:də/ muga
bored to death	/'bɔ:d tə deθ/ asper-asper eginda
bother	/'bɒðə/ gogaitu, kezkatu
brain	/breɪn/ burmuin, garun
brake	/breɪk/ galga, freno
brand new	/brænd 'n.ju:/ (erabat) berri
break off	/breɪk 'ɒf/ hitz egiteari utzi, gelditu
break up	/breɪk 'ʌp/ (harremana) hautsi
breathe	/bri:ð/ arnastu
breathe in	/bri:ð 'ɪn/ arnasa hartu
breathe out	/bri:ð 'aʊt/ arnasa bota
breathtaking	/'breθteɪkɪŋ/ egundoko, kristoren
breeze	/bri:z/ haize leun, brisa
bring to life	/'brɪŋ tə laɪf/ birsortu
bring up	/brɪŋ 'ʌp/ hezi, hazi
broadcast	/'brɔ:dkɑ:st/ igorri
brunch	/brʌntʃ/ brunch, gosari eta bazkariaren konbinaketa
bulletin board (Am. Eng.)	/'bʊlətɪn bɔ:d/ iragarki-taula
bullying	/'bʊlɪŋ/ gehiegikeria; jazarpen
bump	/bʌmp/ koskor
bunch	/bʌntʃ/ sorta, eskukada
bus shelter	/'bʌs ʃeltə/ autobusaren markesina

C

call someone names	/'kɔ:l sʌmwʌn neɪmz/ norbait iraindu
campsite	/'kæmpsaɪt/ kanpin, kanpin-gune
care about	/'keə əbaʊt/ -gatik kezkatu / interesatu
care for	/'keə fɔ/ -z arduratu; zaindu
caretaker	/'keəteɪkə/ atezain
carry on	/kæri 'ɒn/ jarraitu, segitu
carry out	/kæri 'aʊt/ burutu, gauzatu
casualty	/'kæʒuəlti/ hildako
catch a cold	/kætʃ ə 'kəʊld/ hoztu, hotzeria harrapatu
catch fire	/kætʃ 'faɪə/ su eman, erre
catch your breath	/kætʃ jɜ: 'breθ/ arnasa berreskuratu
cautious	/'kɔ:ʃəs/ arduratsu, arretatsu
challenge (v)	/'tʃæləndʒ/ desafiatu; erronka suposatu
champion	/'tʃæmpiən/ txapeladun
championship	/'tʃæmpiənʃɪp/ txapelketa
chance	/'tʃɑ:ns/ aukera, kasualitate, egokiera

change one's mind /'tʃeɪndʒ wʌnz maɪnd/ iritziz aldatu
change your ways /'tʃeɪndʒ jɔː weɪz/ jarrera aldatu
charge /tʃɑːdʒ/ kargatu
chase /tʃeɪs/ jazarri; -en atzetik joan
cheating /'tʃiːtɪŋ/ kopiatzea
check in /tʃek 'ɪn/ izena eman; fakturatu
check out /tʃek 'aʊt/ ordaindu eta alde egin
cheer /tʃɪə/ txalotu, bibaka aritu
chemical /'kemɪkl/ produktu kimiko, substantzia kimiko
chilly /'tʃɪli/ hotz
chore /tʃɔː/ (etxeko) zeregin, lan
claim /kleɪm/ baietsi
clear up /kliə 'ʌp/ garbitu, oskarbitu
closet /'kloʊzɪt/ armairu
cloud seeding /'klaʊd siːdɪŋ/ laino ereite
coarse /kɔːs/ arrunt
coincidence /kəʊ'ɪnsɪdəns/ kasualitate
cold spell /'kəʊld spel/ hotz sasoi
colour /'kʌlə/ kolore
colourful /'kʌləfl/ koloretsu, kolore biziko
colourless /'kʌlələs/ kolore gabeko
come down with /kʌm 'daʊn wɪð/ (gaixotasuna) hartu
come rain or shine /kʌm 'reɪn ɔː ʃaɪn/ gerta ala gerta, datorrena datorrela
come round /kʌm 'raʊnd/ iritsi
come up with /kʌm 'ʌp wɪð/ (ideia) bururatu, proposatu
complain /kəm'pleɪn/ kexatu, protestatu
comprehensive /kəmprɪ'hensɪv/ erabateko, oso
compulsory /kəm'pʌlsəri/ nahitaezko
conceal /kən'siːl/ ezkutatu
concentrate on /'kɒnsntreɪt ɒn/ (zerbaitetan) arreta jarri, zentratu
conductor /kən'dʌktə/ orkestra-zuzendari
confidence /'kɒnfɪdəns/ (nork bere buruagan) segurtasun
conform /kən'fɔːm/ egokitu, moldatu
contestant /kən'testənt/ lehiakide
controversial /kɒntrə'vɜːʃl/ istilutsu, eztabaidatsu
convey /kən'veɪ/ igorri
courage /'kʌrɪdʒ/ ausardia (<i>take</i> ~: ausardia behar)
co-worker /'kəʊwɜːkə/ lankide
crack the code /'kræk ðə kəʊd/ kodea deszifratu
crash /kræʃ/ blokeatu, moztu
create /kri'eɪt/ sortu, asmatu; eragin
creative /kri'eɪtɪv/ sortzaile; original
creepy /'kriːpi/ beldurgarri, lazgarri
crop /krɒp/ laborantza; uztu
(I'll) cross that bridge when (I) come to it. /aɪl 'krɒs ðæt brɪdʒ wen aɪ kʌm tə ɪt/ Arduratuko naiz horretaz garaia iristen denean.
cross-country skiing /krɒskʌntri 'skiːɪŋ/ iraunpen-eski
currently /'kʌrəntli/ gaur egun
curriculum /kə'rɪk jələm/ ikasketa-plan
cut down on /kʌt 'daʊn ɒn/ -en kontsumoa murriztu
cutting-edge /'kʌtɪŋedʒ/ azken belaunaldiko, abangoardista
cyberwarfare /'saɪbəwɔːfeə/ zibernetika-gerra

D

daft /dɑːft/ memelo
daily (adj) /'deɪli/ eguneko
daily (adv) /'deɪli/ eguneroko
damage (n) /'dæmɪdʒ/ kalte(ak)
dash off /dæʃ 'ɒf/ korrika atera
deadline /'dedlaɪn/ epe-muga
deal with /'diːl wɪð/ -ekin borrokatu; -z arduratu
decide /dɪ'saɪd/ erabaki
decision /dɪ'sɪʒn/ erabaki (<i>make a</i> ~ : erabakia hartu)
decode /dɪ'kəʊd/ deszifratu
(a) degree /ə dɪ'ɡriː/ unibertsitateko titulu
delay /dɪ'leɪ/ atzeratu
delete /dɪ'liːt/ borratu, eliminatu
demanding /dɪ'mændɪŋ/ zorrotz, asko eskatzen duen; zail
depend /dɪ'pend/ -en esku egon
depend on /dɪ'pend ɒn/ -en esku egon; -ekin kontatu
dependable /dɪ'pendəbl/ serio/a, formal, konfiantzazko
dependent /dɪ'pendənt/ menpeko
desktop /'desktp/ idazmahai
develop /dɪ'veləp/ garatu; prestatu; lortu
device /dɪ'vaɪs/ gailu, tresna
discovery /dɪ'skʌvəri/ aurkikuntza
disease /dɪ'ziːz/ gaixotasun
dishonest /dɪs'ɒnɪst/ desonest, ez batere zintzo
dislike /dɪs'laɪk/ ez gustatu
disrupt /dɪs'rʌpt/ aztoratu; eten
divert /daɪ'vɜːt/ desbideratu
do more harm than good /duː 'mɔː hæm ðən ɡʊd/ gaitza baino erremedioa txarrago
do my best /duː maɪ 'best/ ahalik eta gehien egin, topera saiatu
(I) don't mind /aɪ dəʊnt 'maɪnd/ ez dit axola
Don't rock the boat. /dəʊnt 'rɒk ðə bəʊt/ Ez itzazu gauzak korapilatu.
download (onto) /'daʊnləʊd ɒntə/ deskargatu / jaitsi
dramatically /drə'mætɪkli/ nabarmenki
dreadful /'dredfl/ negargarri, ezin txarrago
dressing room /'dresɪŋ ru:m/ aldagela
driver /'draɪvə/ gidari
drop out /drɒp 'aʊt/ (ikasketak) utzi
drought /draʊt/ lehortu
dull /dʌl/ aspergarri
dust storm /'dʌst stɔːm/ hauts-ekaitz

E

eagerly /'iːɡəli/ ezinegonaz, antsietate handiz
Early to bed and early to rise makes a man healthy, wealthy and wise. /'ɜːli tə bed ənd ɜːli tə raɪz meɪks ə mæn helθi welθi ənd waɪz/ Osasun ona edukitzeko, oiloekin ohera eta txoriekin jaiki.
ease up on /ɪz 'ʌp ɒn/ laxatu, lasaitu
easy-going /ɪzɪ'ɡəʊɪŋ/ tolerante, ez batere zorrotz
effort /'efət/ ahalegin

elementary school (Am. Eng.) /elɪ'mentri sku:l/ lehen hezkuntzako ikastetxe

embarrassed /ɪm'bærəst/ lotsatuta (*be* ~: lotsa eman)

embarrassing /ɪm'bærəsɪŋ/ lotsagarri (*how* ~!: hau lotsa!)

employee /ɪm'plɔɪ/ langile

enable /'neɪbl/ -i baimendu

encourage /ɪn'kʌrɪdʒ/ animatu; sustatu

endurance /ɪn'dʒʊərəns/ erresistentzia

enrol /ɪn'rəʊl/ matrikulatu, izena eman

eventually /ɪ'ventʃʊəli/ azkenean

every once in a while /evri 'wʌns ɪn ə waɪl/ noizean behin

examination /ɪgzæmɪ'neɪʃn/ azterketa

examine /ɪgzæmɪn/ azterketa medikoa egin; aztertu

exhausted /ɪgzɔːstɪd/ nekatu, ahitu, jota

expect /ɪk'spekt/ espero izan

eye-opener /'aɪəpənə/ ezusteko

F

face (v) /feɪs/ aurre egin

face the music /'feɪs ðə m.jʊzɪk/ ondorioei aurre egin

famine /'fæmɪn/ gosete

faulty /'fɔːlti/ akastun

(be) fed up with /bi: fed 'ʌp wɪð/ -ekin nazkatuta egon

fee /fi:/ tasa, matrikula (*entrance* ~: sarrera (tasa))

feel like /'fi:l laɪk/ -t(z)eko gogoia izan

(I'm) feeling under the weather. /aɪm fi:lɪŋ 'ʌndə ðə weðə/ Ez naiz ongi sentitzen.

fiancé /fi'ɒnseɪ/ senargai

figure out /'fɪgə aʊt/ ohartu; aurkitu; ulertzea lortu

first-rate /'fɜːstreɪt/ lehen mailako; bikain

fit in /fɪt 'ɪn/ sartu, -ra moldatu, bat etorri

flee out /fli: 'aʊt/ ihes egin

flesh /fleʃ/ haragi

flood (n) /flʌd/ uholde

flood (v) /flʌd/ urak hartu, urez bete

focus on /'fəʊkəs ɒn/ -n zentratu; -n arreta jarri; bideratu

for the sake of /fɜː ðə 'seɪk ɒv/ -en onerako

forecast (n) /'fɔːkɑːst/ aurreikuspen, iragarpen

forecast (v) /'fɔːkɑːst/ aurreikusi, iragarri

found /faʊnd/ sortu, fundatu

freezing cold /'friːzɪŋ kəʊld/ izugarrizko hotz

frostbite /'frɒstbaɪt/ izozte

fulfil /fʊl'fɪl/ bihurtu

full-fat /'fʊlfæt/ koipe guztiarekin

full refund /'fʊl ri:fʌnd/ diru-itzultze oso

fur /fɜː/ ile, larru

furious /'fjʊəriəs/ haserre, sutan

fury /'fjʊəri/ amorru, sumin

G

get a feel for /get ə 'fi:l fɜː/ tankera eman, irudikatu, ideia bat egin

get a job /get ə 'dʒɒb/ lanpostua lortu

get along /get ə 'lɒŋ/ ondo konpondu

get an award /get ən ə 'wɔːd/ saria jaso

get around /get ə 'raʊnd/ lekualdatu, mugitu

get back /get 'bæk/ itzuli, bueltatu; berreskuratu

get dark /get 'dɑːk/ ilundu

get divorced /get dɪ'vɔːst/ dibortziatu

get engaged /get m'geɪdʒd/ ezkon-hitza eman

get fit /get 'fɪt/ sasoian jarri

get good marks /get gʊd 'mɑːks/ emaitza onak lortu / atera

get home /get 'həʊm/ etxera iritsi

get in shape /get ɪn 'ʃeɪp/ sasoian jarri

get in touch with /get ɪn 'tʌtʃ wɪð/ harremanetan jarri

get into trouble /get ɪntə 'trʌbl/ arazoetan nahasi / sartu

get lost /get 'lɒst/ galdu

get off /get 'ɒf/ (garraio batetik) jaitsi

get old /get 'əʊld/ zahartu

get on /get 'ɒn/ (garraio batera) igo

get out of breath /get aʊt əv 'breθ/ arnasik gabe gelditu

get over /get 'əʊvə/ (gaixaldia) gainditu, indarberritu, suspertu

get permission /get pə'mɪʃn/ baimena lortu

get pocket money /get 'pɒkɪt mʌni/ ordainsaria jaso

get rid of /get 'rɪd ɒv/ eliminatu, gainetik kendu; begi bistatik galdu

get (someone) wrong /get sʌmwʌn 'rɒŋ/ (norbaiti) gaizki ulertu

get the point /get ðə 'pɔɪnt/ ulertu

get there /'get ðeə/ hara iritsi

get tired /get 'taɪəd/ nekatu

get to school /get tə 'sku:l/ eskolara iritsi

ghastly /'gɑːstli/ izugarri, lazgarri

gifted /'gɪftɪd/ aparteko talentua duen (~ *with*: talentudun)

give something a miss /gɪv sʌmθɪŋ ə 'mɪs/ zerbait egiteari utzi, zerbaiti paso egin

give up /gɪv 'ʌp/ amore eman; -i uko egin

go for a walk /gəʊ fɔː ə 'wɔːk/ paseatzera joan

go on /gəʊ 'ɒn/ gertatu; iraun, jarraitu

go on a diet /gəʊ ɒn ə 'daɪət/ dietan jarri, dieta egiten hasi

go out /gəʊ 'aʊt/ irten; itzali

go viral /gəʊ 'vaɪrəl/ azkar hedatu

goal /gəʊl/ helburu

(be) going places /bi: 'gəʊɪŋ pleɪsɪz/ urrutira iritsi

government /'gʌvənmənt/ gobernu

grab /græb/ eutsi

grade(s) /greɪd/ nota, emaitza (~ *book*: kalifikazio-liburu, boletin)

grave /greɪv/ hilobi

grow apart /grəʊ ə'pɑːt/ urrundu

growl /graʊl/ marmar egin

guilty /'gɪlti/ errudun

H

hailstone /'heɪlstəʊn/ txingor, kazkabar-harri

hailstorm /'heɪlstɔːm/ kazkabar-erauntsi

hand in /hænd 'ɪn/ entregatu

handle (v) /'hændl/ maneiatu, erabili

happen /'hæpən/ gertatu

hard times /'hɑːd taɪmz/ bolada txar, garai zail(ak)

hardship(s) /'hɑːdʃɪp/ behar(rak), zailtasun(ak) (ekonomikoak)

harm (v) /hɑ:m/ min eman
harmful /'hɑ:mfl/ kaltegarri
harmless /'hɑ:mləs/ ez kaltegarri
have a bad name /həv ə bæd 'neim/ ospe txarra izan
have a go /həv ə 'gəʊ/ (zerbait egiten) probatu, saiatu
have a good time /həv ə 'gʊd taɪm/ ondo pasatu
hazardous /'hæzədəs/ arriskutsu
headteacher /hed'ti:ʃə/ zuzendari
healthy /'helθi/ osasungarri, osasuntsu
hear about /'hiə əbaʊt/ jakin izan; entzun
hear of /'hiə ɒv/ -i buruz zerbait entzun izan
heart rate /'hɑ:t reɪt/ bihotz-erritmo
heatwave /'hi:tweɪv/ bero-bolada
heel /hi:l/ orpo
help oneself (to something) /'help wʌnsɛlf tə smθɪŋ/ (zerbait) hartu; (zerbait) zerbitzatu
helpful /'helpfl/ lagungarri, adeitsu; baliagarri, eraginkor
helpless /'helpləs/ babesgabe
high-fat /'haɪfæt/ koipe ugari
high school (Am. Eng.) /'haɪ sku:l/ institutu / bigarren hezkuntzako ikastetxe
higher education /haɪə edʒʊ'keɪʃn/ goi mailako hezkuntza
hike (v) /haɪk/ mendi-ibiliak egin; mendi-irteerak egin
hit or miss /'hɪt ɔ mis/ ausaz, zoriz
Hit the books! (Am. Eng.) /'hɪt ðə bʊks/ Gogotik ikastera!
hold /həʊld/ ospatu (<i>be held</i> : ospatua)
hold on to /həʊld 'ɒn tu:/ -ri eutsi / tinko heldu
homesick /'həʊmsɪk/ nostalgiko
hope /həʊp/ itxaropen
hopeful /'həʊpfl/ itxaropentsu, baikor
hopeless /'həʊpləs/ ezinezko; etsita
host (v) /həʊst/ ospatu, hartu, anfitrioi izan
hurry /'hʌri/ azkar ibili

I

illegal /'i:li:gl/ ilegal, legez kontrako
illiterate /'ɪlɪtərət/ analfabeto
importance /ɪm'pɔ:tns/ garrantzi
impossible /ɪm'pɒsəbl/ ezinezko
improve /ɪm'pru:v/ hobetu
in secret /ɪn 'si:kɹət/ isilean, isil gordeka
incomplete /ɪnkəm'pli:t/ bukatu gabe, osatu gabe
increase (v) /ɪn'kri:s/ igo, hasi
independent /ɪndɪ'pendənt/ independente
infamous /ɪnfə'məs/ ospe txarreko
infatuated /ɪn'fætʃuətɪd/ gutiziatsu; liluratu, txoratu
injure /ɪn'dʒə/ zauritu
insecure /ɪnsɪ'kjuə/ ez seguru, zalantzako
insist on /ɪn'sɪst ɒn/ tematu, behin eta berriz esan; exijitu
intend /ɪn'tend/ gura / intenzioa izan
interactive /ɪntə'æktɪv/ interaktibo
invasion of privacy /ɪn'veɪʒn əv 'prɪvəsi/ pribatutasunari eraso
invest /ɪn'vest/ inbertitu
involve /ɪn'vɒlv/ -i buruz aritu; nahasi, tartean sartu, suposatu (<i>be ~d</i> : nahasita egon)

irrelevant /ɪ'reləvənt/ garrantzi gutxiko
irritated /'ɪrɪtɪd/ sumindu, haserre (<i>get ~</i> : haserretu)
irritating /'ɪrɪteɪŋ/ sumingarri
isolated /'aɪsəleɪtɪd/ bakartu, isolatu
it's about time /ɪts ə'baʊt taɪm/ bada garaia
It's raining cats and dogs. /ɪts reɪnɪŋ 'kæts ənd dɒgz/ Goian-behean ari du euria.

J

janitor (Am. Eng.) /'dʒænɪtə/ atezain
journey /'dʒɜ:ni/ bidaia
joyful /'dʒɔ:fl/ alai

K

keep a poker face /ki:p ə 'pɒkə feɪs/ sorgor aurpegia jarri
keep a secret /ki:p ə 'si:kɹət/ sekretua gorde
keep going /ki:p 'gəʊɪŋ/ segitu, jarraitu
keep in mind /ki:p ɪn 'maɪnd/ kontuan / gogoan izan, gogoratu
keyboard /'ki:bɔ:d/ teklatu
kick in /'kɪk ɪn/ eragina egiten hasi
knowledge /'nɒlɪdʒ/ ezagutza, jakituria

L

land (v) /lənd/ lurreratu
last (v) /lɑ:st/ iraun
latest /'leɪtɪst/ duela gutxiko, azkeneko
lawn /lɔ:n/ lorategi (zelaiarekin)
lead to /li:d tə/ -ra zuzendu / eraman
(be) left over /('bi:) left 'əʊvə/ gelditu
lecture /'lektʃə/ hitzaldi; lezio, klase
legal /'li:gl/ legezko, zilegi
let alone /let ə'ləʊn/ are gutxiago
let (someone) off the hook /let səmwʌn ɒf ðə 'hʊk/ (norbait) bakean utzi
let the cat out of the bag /let ðə 'kæt aʊt əv ðə bæɡ/ mihiluzea izan, behar baino gehiago hitz egin
lift weights /lɪft 'weɪts/ pisuak altxatu
lightning /'laɪtnɪŋ/ tximista, tximistargi
likely /'laɪkli/ baliteke; ziur aski
live (adj / adv) /laɪv/ zuzenean
live (v) /lɪv/ bizi
live show /'laɪv ʃəʊ/ kontzertu / zuzeneko ikuskizun
live up to /lɪv 'ʌp tu:/ -en mailan egon, -en arabera bizi, bete
lock /lɒk/ (giltzaz) itxi
lock out /lɒk 'aʊt/ atea itxita kanpoan gelditu
logbook /'lɒgbʊk/ erregistro-liburu
long weekend /lɒŋ wɪk'end/ zubi, asteburu luze
look to /'lʊk tu:/ -ekin pentsatu
look up to /lʊk 'ʌp tu:/ miretsi, errespetatu
lord mayor /lɔ:d 'meə/ alkate
lose your way /lu:z jɔ: 'weɪ/ galdu, desbideratu
low-fat /'ləʊfæt/ gaingabetu; koipe gutxidun
luggage /'lʌɡɪdʒ/ ekipaje, fardel(ak)

M

maiden name /'meɪdn neɪm/ ezkon aurreko abizen
major /'meɪdʒə/ nagusi, eragin handiena duen; handi; garrantzitsu
make /meɪk/ egin, gauzatu
make a go of something /meɪk ə 'gəʊ əv smθɪŋ/ zerbaitean arrakasta izan
make a mess /meɪk ə 'mes/ dena hankaz gora utzi; hondatu, alferrik galdu
make a point /meɪk ə 'pɔɪnt/ zerbait garrantzitsua esan, ohar bat egin (~ of: -z arduratu)
make sense /meɪk 'sens/ zentzua izan
make the grade /meɪk ðə 'greɪd/ mailara iritsi, neurria eman
make up /meɪk 'ʌp/ asmatu
manage /'mænɪdʒ/ konpondu, lortu
marching band /'mɑːtʃɪŋ bænd/ musika-banda
marsh /mɑːʃ/ zingira
materialist /mə'tɪəriəlɪst/ materialista
materialistic /mə'tɪəriəlɪstɪk/ materialista
mattress /'mætrəs/ koltxoi
mean (adj) /miːn/ zeken, miserable
melt /melt/ urtu
mild /maɪld/ ezti, epel
misbehave /mɪsbɪ'heɪv/ gaizki jokatu / portatu
miserable /'mɪzrəbl/ goibel; lur jota
misguided /mɪs'gaɪdɪd/ erratu
miss out on /mɪs 'aʊt ɒn/ pasatzen utzi, galdu
miss someone /'mɪs sʌmwʌn/ norbait faltan bota
miss the boat /mɪs ðə 'bəʊt/ trena / aukera galdu
mite /maɪt/ akaro
mittens /'mɪtənz/ mitoi(ak); eskuzorro(ak)
mood /muːd/ aldarte; umore
motivate /'məʊtɪveɪt/ motibatu
motivated /'məʊtɪveɪtɪd/ motibatu
mountain range /'maʊntən reɪndʒ/ mendikate
mud /mʌd/ lokatz, lohi
muggy /'mʌɡi/ sargori (<i>It's ~: Sargori dago</i>)
My lips are sealed. /maɪ lɪps ɑː 'siːld/ Txintik ere ez dut esango.

N

nail polish /'neɪl pɒlɪʃ/ azazkaletako pintura
(be) named after /biː 'neɪmd ɑːftə/ -en izena eduki
natural /'nætʃrəl/ natural, normal; berezko
nature /'neɪtʃə/ natura
nearby /nɪə'baɪ/ gertu
nearly /'nɪəli/ ia
necessary /'nesəsəri/ beharrezko
needless to say /'niːdləs tə seɪ/ esan gabe doa, esan beharrik ez dago
nephew /'nefjuː/ iloba (mutil)
nerve /nɜːv/ nerbio
nervous /'nɜːvəs/ urduri (<i>make ~: urduri jarri</i>)
newsroom /'njuːzruːm/ erredakzio-areto
nickname /'nɪkneɪm/ ezizen

niece /niːs/ iloba (neska)
no matter /nəʊ 'mætə/ ez axola, axola gabe
no trace of /nəʊ 'treɪs əv/ -en arrastorik ez
no way /nəʊ 'weɪ/ inolaz ere ez, ezta pentsatu ere
no wonder /nəʊ 'wʌndə/ ez naiz / nau harritzen
nonsense /'nɒnsns/ lelokeria(k)
noticeboard /'nəʊtɪsbɔːd/ iragarki-taula
now /naʊ/ orain, gaur egun
numb /nʌm/ sorgortu, hozmindu
nurse back to health /'nɜːs bæk tə helθ/ zaindu sendatu arte
nutritious /n'juː'trɪʃəs/ elikagarri

O

occasionally /ə'keɪʒnli/ tartean behin
off you go /'ɒf juː gəʊ/ aurrera
offensive /ə'fensɪv/ mingarri, iraingarri
office /'ɒfɪs/ bulego
officer /'ɒfɪsə/ ofizial
(government) official (n) /gʌvənmənt ə'fɪʃl/ funtzionario
official (adj) /ə'fɪʃl/ ofizial
older /'əʊldə/ nagusiago
on my mind /ɒn maɪ 'maɪnd/ nire buruan
on the run /ɒn ðə 'rʌn/ ihes eginda
on time /ɒn 'taɪm/ garaiz, puntual
one at a time /wʌn æt ə taɪm/ banaka-banaka
one way or another /'wʌn weɪ ɔː ənəðə/ era batera edo bestera
operate /'ɒpəreɪt/ maneiatu, erabili; lan egin
optimist /'ɒptɪmɪst/ baikor
optimistic /'ɒptɪ'mɪstɪk/ baikor
optional /'ɒpʃənəl/ aukerako; hautazko
ordinary /'ɔːdnəri/ edozein; arrunt, normal
out of date /aʊt əv 'deɪt/ zaharkitu, desfasatu
out of shape /aʊt əv 'ʃeɪp/ sasoi txarrean
outdoors /aʊt'dɔːz/ kanpoan
outraged /'aʊtreɪdʒd/ suak hartu, oso haserre
outstanding /aʊt'stændɪŋ/ ezohiko, aparta
overcast /əʊvə'kɑːst/ lainotu
overdo it /əʊvə'duː ɪt/ -ekin pasatu
overeas /əʊvə'ɪt/ gehiegi jan
overnight /əʊvə'nait/ gauean; gau bat; gau pasa; gaueko
overrated /əʊvə'reɪtɪd/ gehiegi / neurritz kanpo baloratu
overreact /əʊvəri'ækt/ modu esajeratuan erreakzionatu / erantzun
overseas /əʊvə'siːz/ atzerri
overweight /əʊvə'weɪt/ gizen, potolo

P

package holiday /'pækɪdʒ hɒlədeɪ/ bidai-antolatua
packed lunch /pækt 'lʌntʃ/ etxetik kanpo jateko bazkari
pain /peɪn/ min
painful /'peɪnfəl/ mingarri
painless /'peɪnləs/ usain gabeko
parade /pə'reɪd/ desfile
participate in /pɑː'tɪsɪpeɪt ɪn/ parte hartu

passenger /'pæsɪndʒə/ bidaiari
pastime /'pɑːstaɪm/ denbora-pasa
pay attention /peɪ ə'tenʃn/ arreta jarri
pay dearly /peɪ 'dɜːli/ garesti ordaindu
pay someone back /peɪ sɑːmwʌn 'bæk/ norbaiti dirua itzuli; norbaiti ordainarazi (irain bategatik)
pay up /peɪ 'ʌp/ ordaindu (zor dena), abonatu
pay your way /peɪ jɜː 'weɪ/ norberaren poltsikotik ordaindu, tokatzen dena ordaindu
pedestrian /pə'destrɪən/ oinezko
peer /pɪə/ lagun, adiskide
performance /pə'fɔːməns/ emanaldi; interpretazio
person /'pɜːsn/ pertsona
personal /'pɜːsənl/ pertsonal; pertsonaren
phone directory /'fəʊn də'rektri/ telefono-gida
pick up /pɪk 'ʌp/ jaso, bila joan; eraman
pipe /paɪp/ hodi
plain sailing /pleɪn 'seɪlɪŋ/ oso erraz
point out /pɔɪnt 'aʊt/ seinalatu, adierazi
pool /puːl/ putzu
possible /'pɒsəbl/ litekeena
potluck dinner (Am. Eng.) /pɒt'lʌk dɪnə/ gonbidatuek gainerakoekin banatzeko janaria eramaten duten bazkari edo afari
pour /pɔː/ goian-behean euria egin
power /'paʊə/ botere; autoritate; bateria
powerful /'paʊəfl/ boteretsu; eragin handiko
powerless /'paʊələs/ ahalmenik gabeko
pregnant /'pregnənt/ haurdun
pressure /'preʃə/ presio
prevent /prɪ'vent/ saihestu; ekidin, aurrea hartu
Prevention is better than cure. /prɪ'venʃn ɪz betə ðən kʃʊə/ Hobe aurreikusi, gero neurriak hartu baino.
pride /praɪd/ arrotasun, amodio propio
primary school /'praɪməri skuːl/ lehen hezkuntzako ikastetxe
principal (Am. Eng.) /'prɪnsəpl/ zuzendari
procure /prə'kjuːə/ lortu
provide (with) /prə'vaɪd wɪð/ eman, eskaini, -z hornitu
pull into /pʊl 'ɪntə/ -n sartu
pull out /pʊl 'aʊt/ atara; irten
pull up /pʊl 'ʌp/ igo
pump /pʌmp/ ponpatu
purchase /'pɜːtʃəs/ erosi, erdietsi
pursue /pə'sjuː/ atzetik ibili
put on /pʊt 'ɒn/ (pisua) irabazi
put out /pʊt 'aʊt/ itzali
put up with /pʊt 'ʌp wɪθ/ jasan, nozitu
put your mind to (something) /pʊt jɜː 'maɪnd tuː (səməθɪŋ) / (zerbaitetan) zentratu

Q

quality /'kwɒləti/ kalitate (~ <i>time</i> : (familiari eta lagune eskainitako) denbora)
--

R

race back /'reɪs bæk/ azkar / presaka itzuli
rainbow /'reɪnbəʊ/ ostadar
raindrop /'reɪndrɒp/ euri-tanta
rainfall /'reɪnfɔːl/ euri, prezipitazio
rainstorm /'reɪnstɔːm/ zaparrada, euri-jasa
raise /reɪz/ zaparrada, euri-jasa (~ <i>awareness of</i> : kontzientziatu)
reach /riːtʃ/ -ra iritsi, lortu
reading /'riːdɪŋ/ irakurketa
ready-made meal /'redimeɪd miːl/ aurrez prestatutako janari
realise /'riːəlaɪz/ -z ohartu / konturatu
record (v) /rɪ'kɔːd/ grabatu; oharra hartu
recruit (v) /rɪ'krʊt/ kontratatu, errekrutatu
rehabilitate /riːə'bɪlɪteɪt/ birgaitu
rehabilitation /riːə'bɪlɪ'teɪʃn/ birgaitze, errehabilitazio
rehearsal /rɪ'hɜːsl/ entsegu
reject /rɪ'dʒekt/ uko egin
relevant /rɪ'ləvənt/ garrantzitsu
reliable /rɪ'laɪəbl/ fidakor
rely on /rɪ'laɪ ɒn/ -ekin / -z fidatu, -en menpe egon; -ekin kontatu
remain /rɪ'meɪn/ gelditu, egon, jarraitu
remember /rɪ'məmbə/ gogoratu
reprimand /'reprɪmɑːnd/ errieta egin
require /rɪ'kwaɪə/ behar izan; eskatu
read /riː'riːd/ berriro irakurri
resort /rɪ'zɔːt/ turismoko gune
restrict /rɪ'strɪkt/ murriztu, mugatu
return ticket /rɪ'tɜːn tɪkɪt/ joan-etorriko txartel
reveal /rɪ'viːl/ ezagutarazi, agertu, erlebatu
revise /rɪ'vaɪz/ errepasatu
ridiculous /rɪ'dɪkjələs/ zentzugabe, barregarri
right (n) /raɪt/ eskubide
rip /rɪp/ urratu
rise (v) /raɪz/ igo
risky /'rɪski/ arriskutsu
round the clock /raʊnd ðə 'klɒk/ eguneko hogeita lau orduak (<i>round-the-clock</i> : hogeita lau orduko)
ruin /'ruːn/ hondatu; suntsitu
run (n) /rʌn/ lasterketa
run away /rʌn ə'weɪ/ ihes egin
run in the family /rʌn ɪn ðə 'fæməli/ familiako kontua izan
run into someone /rʌn 'ɪntə sɑːmwʌn/ norbaitekin topo egin
run out of /rʌn 'aʊt əv/ -(r)ik gabe gelditu
run the show /rʌn ðə 'ʃəʊ/ protagonista izan
running water /'rʌnɪŋ wɔːtə/ iturriko ur

S

sandstorm /'sændstɔːm/ hondar-ekaitz
sane /seɪn/ zentzudun
satisfying /'sætɪsfɑɪɪŋ/ zuzen, behar bezalako; betetzen / asetzen duen
schedule (Am. Eng.) /'skedʒuːl/ egutegi, agenda, ordutegi
screen /skriːn/ pantaila
screensaver /'skriːnsɛɪvə/ pantaila-babes

search for /'sɜ:tʃ fə/ bila ibili
seasoned /'si:znd/ esperientzia / eskarmentu handiko (kilometro askorekin bizkarrean)
secondary school /'sekəndri sku:l/ bigarren hezkuntzako ikastetxe
secure /sɪ'kjʊə/ seguru
self-discipline /self'disəplɪn/ auto-diziplina
sense (v) /sens/ sentitu; hauteman
sense of humour /sens dv 'hju:mə/ umore-sen
sensible /'sensəbl/ zuhur, zentzuzko
set a goal /set ə 'gəʊl/ helburu bat markatu
set a record /set ə 'rekɔ:d/ errekorra markatu / ezarri
set out /set 'aʊt/ irten, abiatu
set to work /set tə 'wɜ:k/ lanean hasi, lanari ekin
severe /sɪ'viə/ zorrotz
shade /ʃeɪd/ itzal
share /ʃeə/ banatu, partekatu
shelter /'ʃeltə/ aterpe, aterpetxe
shine /ʃaɪn/ distira atera, garbitu
shiver /'ʃɪvə/ dardarka egon
shudder /'ʃʌdə/ hotzikara
sibling /'sɪblɪŋ/ anaia, arreba
side with /'saɪd wɪð/ -en alde jarri
sights /saɪts/ turismorako leku interesgarriak
sign (n) /saɪn/ sintoma, zantzu
sign (v) /saɪn/ sinatu
sink in /sɪŋk 'ɪn/ blai egin, ura sartu
sixth sense /'sɪksθ sens/ seigarren zentzumen
skinny /'skɪni/ argal
skip /skɪp/ saltatu, huts egin
skull /skʌl/ garezur, buru-hezur
slide (v) /slaɪd/ irrist egin
slim /slɪm/ argal, lirain
smartphone /'smɑ:tʃəʊn/ <i>smartphone</i> , telefono adimendun
smashing /'smæʃɪŋ/ mundial, primerako
smooth /smu:ð/ leun, liso
snack /snæk/ mokadu, ahamen
snarl /snɑ:l/ hortzak erakutsiz marmar egin
sneaky /'sni:ki/ doilor, zital; ezkutuko
snowfall /'snəʊfɔ:l/ elurte
snowflake /'snəʊfleɪk/ elur-maluta
snowshoeing /'snəʊʃu:ɪŋ/ <i>snowshoe</i> , paseoa / txangoa elurretako erraketekin
snowstorm /'snəʊstɔ:m/ elur-ekaitz
soaring /'sɔ:ɪŋ/ goraka / handitzen doan
soft drink /'sɒft drɪŋk/ freskagarri
soil /sɔɪl/ lur, zoru
source /sɔ:s/ iturburu, jatorri
speak up /spi:k 'ʌp/ iritzia eman
speed up /spi:d 'ʌp/ bizkortu, azeleratu
spill the beans /spɪl ðə 'bi:nz/ agerian utzi / gelditu
spoilt /spɔɪlt/ mizke hezitako
spread /spred/ zabaldu, hedatu, barreiatu
stand out /stænd 'aʊt/ nabarmendu
stand up for /stænd 'ʌp fə/ defendatu

start-up /'stɑ:tʌp/ enpresa berri
state of the art /steɪt əv ði: 'ɑ:t/ azken belaunaldiko, moderno
stay away /steɪ ə'weɪ/ urrundu; ez agertu / bertaratu; ez probatu
steadily /'stedɪli/ era iraunkor
stick /stɪk/ gelditu
stiff /stɪf/ zurrundu, gogortu
stop (n) /stɒp/ gerald (come to a ~: geraldia egin)
stop over /stɒp 'əʊvə/ geldialdia egin, gaua igaro
stray /streɪ/ apartatu, alderatu
strengthen /'streŋθn/ indartu, sendotu
strenuous /'strenjʊəs/ bizi, handi; akigarri
stressful /'stresfl/ estresagarri
strict /strɪkt/ zorrotz
string /strɪŋ/ soka
stroll /strɒl/ paseo
struggle /'strʌgl/ borrokatu; ahalegindu
stuff /stʌf/ istorio(ak), kontu(ak)
succeed (in) /sək'si:d ɪn/ arrakasta izan; lortu
suited to /'su:tɪd tə/ -t(z)eko egoki (<i>be</i> ~: -ra egokitu)
sunshine /'sʌnʃaɪn/ eguzki
sunstroke /'sʌnstrəʊk/ intsolazio
surprised /sə'praɪzd/ harritu (<i>be</i> ~: harritu)
surprising /sə'praɪzɪŋ/ harrigarri
survive /sə'vaɪv/ bizirik irten, biziraun
suspicious /sə'spiʃəs/ susmagarri (<i>be</i> ~: -z fidatu, susmoa izan)
swallow up /'swɒləʊ ʌp/ irentsi

T

take after /teɪk 'ɑ:ftə/ -en antza izan
take off /teɪk 'ɒf/ (hegazkina) aireratu; (arropa, igeltsua) kendu
take over /teɪk 'əʊvə/ -en jabe egin, kontrolatu
take up /teɪk 'ʌp/ (zerbaitetan) zaletu, (zerbaiti) ekin
talk about /tɔ:k əbaʊt/ -z / -i buruz hitz egin
talk sense into /tɔ:k 'sens ɪntə/ arrastoan sarrarazi
tease /ti:z/ iseka egin, zirikatu
teasing /'ti:zɪŋ/ iseka(k)
the black sheep /ðə blæk 'ʃi:p/ ardi beltz
theatre goer /'θiətreɪgə/ antzerkizale
there's no point /ðeəz 'nəʊ pɔɪnt/ ez du zentzurik
think outside the box /θɪŋk əʊtsaɪd ðə 'bɒks/ desberdin pentsatu
thought (n) /θɔ:t/ pentsaera
thoughtful /'θɔ:tfʊl/ zentzudun, burutsu
thoughtless /'θɔ:tləs/ adeitasunik gabe
threat /θret/ mehatxu
thrilled /θrɪld/ pozarren
thrilling /'θrɪlɪŋ/ zirrargarri
thunder /'θʌndə/ trumoi(ak)
timetable /'taɪmteɪbl/ ordutegi
top secret /tɒp si:kret/ goreneko sekretu
touchscreen /'tʌtʃskri:n/ ukipen-pantaila
tough /tʌf/ arriskutsu; zail, gogor

trade (v) /treɪd/ trukatu
(hiking) trail /'haɪkɪŋ treɪl/ bidexka
train (v) /treɪn/ prestatu, osatu; entrenatu
trainer /'treɪnə/ entrenatzaile; trebatzaile
trick /trɪk/ engainatu, iruzur egin
troupe /tru:p/ talde, antzez talde
trust /trʌst/ -z fidatu
try /traɪ/ saiatu
tuition (Am. Eng.) /tju:'tʃn/ tasa, matrikula
tune /tju:n/ abesti, doinu
turn down /tɜ:n 'daʊn/ (bolumena) jaitsi
turn into /tɜ:n 'ɪntə/ bilakatu
turn off /tɜ:n 'ɒf/ itzali
turn out /tɜ:n 'aʊt/ atera; bertaratu, joan
turn up /tɜ:n 'ʌp/ agertu, azaldu; (bolumena) igo
twig /twɪɡ/ adaska

U

under your breath /ʌndə ʃɜ: 'breθ/ ahopean
underestimate /ʌndə'estɪmeɪt/ gutxietsi
undergraduate /ʌndə'grædʒʊət/ unibertsitateko ikasle
underweight /ʌndə'weɪt/ pisu normalaren azpitik
unfit /ʌn'fɪt/ ezgai
unlike /ʌn'laɪk/ (-k, -n) ez bezala
unlock /ʌn'lɒk/ ireki (giltzaz)
unnecessary /ʌn'nesəsəri/ ez beharrezko
upload /'ʌpləʊd/ igo, zintzilikatu (Interneten)
use (n) /ju:s/ erabilera
useful /'ju:sfəl/ baliagarri
useless /'ju:sləs/ ezertarako balio ez duen
user-friendly /ju:zə'frendli/ erabilerraz

V

value /'vælju:/ balio
violence /'vaɪələns/ indarkeria
violent /'vaɪələnt/ bortitz
voicemail /'vɔɪsmel/ ahots-postontzi
vulgar /'vʌlgə/ arrunt

W

wallpaper /'wɔ:lpetə/ pantaila atze
War Office /'wɔ: dɪs/ Gerra Ministerio
warehouse /'weəhaʊs/ biltoki
warfare /'wɔ:feə/ gerra
warm up /wɔ:m 'ʌp/ berotu
warn /wɔ:n/ abisatu, ohartarazi
waste of time /weɪst ɒv 'taɪm/ denbora galtze
waterproof /'wɔ:təpru:f/ iragazgaitz; urperagarri
way before /'wei bɪfə/ askoz lehenago
webcam /'webkæm/ web-kamara
weird /wɛəd/ arraro, bitxi
well-behaved /welbɪ'heɪvd/ jarrera ona duen, ondo hezitako
well-being /'welbi:ŋ/ ongizate

whatever /wɒt'evə/ zernahi
What's the point? /wɒts ðə 'pɔɪnt/ Zertarako?
whenever /wen'evə/ noiznahi
wherever /weə'evə/ nonahi
whoever /hu:'evə/ zeinahi
whole-wheat /'həʊlwɪt/ (gari) / integral
wipe out /waɪp 'aʊt/ sarraskitu, eliminatu
wire /waɪə/ kable
wireless /'waɪələs/ haririk gabeko
work out /wɜ:k 'aʊt/ ondo atera, funtzionatu; ariketa fisikoa egin
work up to /wɜ:k 'ʌp tu:/ muturreraino garatu
worldwide /'wɜ:ldwaɪd/ mundu osoan / osoko
worship /'wɜ:ʃɪp/ gurtu, miretsi
wouldn't harm a fly /wɒdn't hɑ:m ə 'flaɪ/ euli bat iltzeko gai ez
wrap /ræp/ bildu

Y

You are what you eat. /ju: 'ɑ: wɒt ju: i:t/ Jaten duzuna zara.
You can't teach an old dog new tricks. /ju: 'kɑ:nt ti:tʃ ən əʊld dɒɡ nju: trɪks/ Txakur zaharrari trikimailu berririk ezin irakatsi.
youth hostel /'ju:θ hɒstl/ gazte-aterpetxe

UNIT 1

FUNCTIONAL LANGUAGE

I definitely ... /aɪ 'defɪnətli/ Zalantzarik gabe, ni(k)...

I hate it! /aɪ 'heɪt ɪt/ Gorroto dut!

I quite ... /aɪ 'kwɑɪt/ Nik... nahiko...

I suppose I ... /aɪ sə'pəʊz aɪ/ Suposatzen dut ni(k)... -ela.

I'd say that ... /aɪd 'seɪ ðæt/ Nik esango nuke... -ela.

I'm a bit ... /aɪm ə 'bɪt/ Pixka bat... naiz.

I'm the youngest ... /aɪm ðə 'jʌŋəst/ Gazteena / txikiena naiz...

I've got ... /aɪv 'ɡɒt/ ...dut / daukat.

My parents make me ... /maɪ 'peərənts meɪk mi:/ ...-t(z)era behartzen naute gurasok.

She's really ... /ʃiːz 'riːəli/ Benetan... da bera.

Unfortunately, ... /ʌn'fɔːtʃənətli/ Zoritzarrez / Tamalez...

We both have ... /wiː 'bəʊθ hæv/ Biok d(it)ugu...

We used to ... /wiː 'juːzd tə/ ...ohi ginen.

Well, first of all, there's ... /wel 'fɜːst əv ɔːl ðeəz/ Beno, lehenik eta behin, ...da hau.

We usually ... /wiː 'juːʒəli/ Gu(k) normalean...

We haven't got ... /wiː 'hævnt ɡɒt/ Ez daukagu / dugu...

USEFUL EXPRESSIONS

After a while, ... /ɑːftə ə 'waɪl/ Handik pixka batera...

I couldn't believe my eyes! /aɪ 'kʊdnt bɪlɪv maɪ aɪz/ Ezin nuen sinetsi ikusitakoa!

It turned out that ... /ɪt tʌnd 'aʊt ðæt/ Azkenean zera zen, ...

Later on, ... /'leɪtə ɒn/ Handik pixka batera, ...

Meanwhile, ... /'miːnwaɪl/ Bien bitartean...

To my surprise, ... /tuː maɪ sə'praɪz/ Nire harridurarako, ...

I / We all felt ... /aɪ/wiː ɔːl felt/ Sentitu nintzen / Guziok sentitu ginen...

confused /kən'fjuːzd/ nahasirik, harrituta, zurtuta

disappointed /dɪsə'pɔɪntɪd/ desengainatu, ilusioa galduta

happy /'hæpi/ zoriontsu, pozik

relieved /rɪ'liːvd/ lasaiturik, trankil

shocked /ʃɒkt/ harrituta, zurtuta

What a relief! /wɒt ə rɪ'liːf/ Hau lasaitasuna!

UNIT 2

FUNCTIONAL LANGUAGE

... probably ... /'prɒbəbli/ ...agian ...

He seems to be ... /hiː 'siːmz tə biː/ Badirudi... dagoela.

I suppose ... /aɪ sə'pəʊz/ Suposatzen dut...

I'd imagine ... /aɪd ɪ'mædʒɪn/ Iruditzen zait...

It looks like ... /ɪt 'ləks laɪk/ Badirudi...

It's obviously ... /ɪts 'ɒbvɪəsli/ Ezbairik gabe... dago.

It's possible that ... /ɪts 'pɒsəbl ðæt/ Baliteke...

Most likely ... /'məʊst laɪkli/ Seguruenik...

Perhaps ... /pə'hæps/ Agian...

We can see ... /wiː kən 'siː/ Ikus dezakegu...

USEFUL EXPRESSIONS

All the best, /'ɔːl ðə best/ Besarkada bat.

Dear ... /dɪə/ ...maitea,

Everything's fine around here /evriθɪŋz 'faɪn əraʊnd hɪə/ Dena ondo hemen

Hi ...! /haɪ/ Kaixo...!

How have you been? /'haʊ hæv juː biːn/ Zer moduz egon zara?

It was great to hear from you /ɪt wəz 'ɡreɪt tə hɪə frəm juː/ Askok poztu nintzen, zure berri izan nuenean

It's been a long time! /ɪts biːn ə 'lɒŋ taɪm/ Denbora asko igaro da!

Keep in touch! /'kiːp ɪn tʌtʃ/ Harremanetan jarraitu!, Jarraitu idatzen!

Things have been a bit crazy lately /θɪŋz hæv biːn ə bɪt 'kreɪzi leɪtli/ Hankaz gora ibili naiz azken bolada honetan

What's new? /'wɒts nɪ juː/ Zer berri dago?

Write back soon! /raɪt bæk 'suːn/ Ahalik eta azkarren erantzun!, Azkar idatzi!

Yours, /jɔːz/ Besarkada bat,

UNIT 3

FUNCTIONAL LANGUAGE

As far as I'm concerned, ... /æz fɑː æz 'aɪm kən'sɜːnd/ Niri dagokidanean, ...

How about ... ? /'haʊ əbaʊt/ Zer iruditzen zaizu...?

I believe that ... /aɪ bɪ'lɪv ðæt/ Uste dut...

I feel that ... /aɪ 'fiːl ðæt/ Susmoa dut...

I think that ... /aɪ 'θɪŋk ðæt/ Iruditzen zait...

I'd say that ... /aɪd 'seɪ ðæt/ Nik esango nuke...

If you ask me, ... /ɪf juː ɑːsk 'miː/ Nire ustez / Nire iritziz, ...

In my opinion, ... /ɪn maɪ ə'pɪn.jən/ Nire iritziz,

It seems to me that ... /ɪt 'siːmz tə miː ðæt/ Uste dut... -(e)la / Iruditzen zait...-(e)la

To my mind, ... /tə 'maɪ maɪnd/ Nire ustez... / Nire iritziz...

USEFUL EXPRESSIONS

As I see it, ... /æz 'aɪ siː ɪt/ Nire ikuspuntutik, ... / Nire ustez, ...

First of all, ... /'fɜːst əv ɔːl/ Ezer baino lehen, ...

For this reason, ... /fɔː 'ðɪs riːzn/ Horregatik, ... / Hori dela eta, ...

I believe that ... /aɪ bɪ'lɪv ðæt/ Uste dut...

In conclusion, ... /ɪn kən'kluːʒn/ Bukatzeko / Hitz gutxitan, ...

In my opinion, ... /ɪn maɪ ə'pɪn.jən/ Nire iritziz, ...

In short, ... /m 'ʃɔ:t/ Laburbilduz, ...

Secondly, ... /'sekəndli/ Bigarrenik, ...

should / should not be banned /'ʃʊd/ʃʊd 'nɒt bi: bænd/
debekatu beharko litzateke / ez litzateke debekatu behar

This is / is not a good idea /ðis 'iz/iz 'nɒt ə gʊd aɪdɪə/
Hau ez da ideia ona.

UNIT 4

FUNCTIONAL LANGUAGE

Absolutely! /æbsə'lʊtli/ Jakina!, Dударик ez!

Exactly! /ɪg'zæktli/ Horixe bera!

I agree. /aɪ ə'gri:/ Horixe bera!

I disagree. /aɪ 'disəgri:/ Ez nago ados.

I suppose you're right, but ... /aɪ sə'pəʊz ju ə raɪt bət/
Arrazoi duzula suposatzen dut, baina...

That's not how I see it. /ðæts nɒt haʊ 'aɪ si: ɪt/ Nik ez dut
horrela ikusten.

That's true, but ... /ðæts 'tru: bət/ Hori egia da, baina...

You've got a point. /ju:v gɒt ə 'pɔɪnt/ Horretan arrazoi duzu.

USEFUL EXPRESSIONS

... has / have become very popular / common. / hæz/
hæv bɪkʌm veri 'pɒp.jələ / 'kɒmən/ ...erabat ohiko bilakatu
d(ir)a.

Is this a good idea? /ɪz ðis ə gʊd aɪ'dɪə/ Ideia ona da?

It's a legitimate / an effective way to ... /ɪts ə
lɪ'dʒɪtɪmət/ən rɪ'fektɪv weɪ tə/ -t(z)eko zilegizko modu/ modu
eraginkorra da...

It's worth / not worth ... in order to ... /ɪts 'wɜ:θ/'nɒt
wɜ:θ ... ɪn ɔ:də tə/ Merezi du / Ez du merezi... -t(z)eko...

Many people feel that ... /'meni pi:pl fi:l ðæt/
Jende askok uste du...

Most people believe that ... /'mɒst pi:pl bi:lɪv ðæt/
Jende gehienak uste du...

The question is, ... /ðə 'kwestɪən ɪz/ Galdera zera da, ...

To sum up, ... /tə 'sʌm ʌp/ Laburbilduz, ...

UNIT 5

FUNCTIONAL LANGUAGE

Another difference is that ... /ə'nʌðə dɪfrəns ɪz ðæt/
Beste desberdintasun bat zera da...

I think that ... /aɪ 'θɪŋk ðæt/ Uste dut...

In picture A we can see ... /ɪn pɪktʃə 'eɪ wi: kən si:/
A argazkian ikus dezakegu...

The pictures are different because ... /ðə pɪktʃəz ɑ:
'dɪfrənt bɪkɒz/ Argazkiak desberdinak dira, zeren...

The pictures are similar because ... /ðə pɪktʃəz ɑ: 'sɪmələ
bɪkɒz/ Argazkiak antzekoak dira, zeren...

they both show ... /ðeɪ 'bəʊθ ʃəʊ/ biek erakusten dute...

while in picture B we can see ... /waɪl ɪn pɪktʃə 'bi: wi:
kən si:/ B argazkian... ikus dezakegun bitartean

while picture B shows ... /waɪl pɪktʃə 'bi: ʃəʊz/
B argazkiak... erakusten duen bitartean

USEFUL EXPRESSIONS

It can be done by / is suitable for ... /ɪt kən bi: 'dʌn
baɪ/ɪz 'su:təbl fɜ:/ Egin dezake / ...-t(z)eko egokia da

It can help with ... /ɪt kən 'help wɪð/ ...-z/-ekin lagun dezake

It develops ... /ɪt dɪ'veləps/ Garatzen du...

It is highly / not recommended. /ɪt ɪz 'haɪli/'nɒt
rekəməndɪd/ Oso gomendagarria da. / Ez da gomendagarria.

It is popular because ... /ɪt ɪz 'pɒp.jələ bɪkɒz/ Ezaguna da,
zeren...

It's great for ... /ɪts 'ɡreɪt fɜ:/ ...-rako / -t(z)eko oso ona da

This type of exercise began in / was invented by ...
/ðɪs taɪp ɒf ɛksəsaɪz bɪ'ɡæn ɪn/ wəz ɪn'ventɪd baɪ/ Ariketa
mota hau... -n hasi / asmatu zen

UNIT 6

FUNCTIONAL LANGUAGE

All right then, let's ... /ɔ:l 'raɪt ðen lets/ Orduan, ados,
goazen...

Do you think that's a good idea ... ? /du: ju: θɪŋk ðæts
ə gʊd aɪ'dɪə/ Ideia ona dela uste duzu...?

I'm not sure that would work. /aɪm nɒt ʃʊə ðæt wʊd
'wɜ:k/ Ez nago seguru horrek funtzionatuko lukeen.

Let's face it ... /lets 'feɪs ɪt/ Errealistak izan gaitezen...

OK. So we've decided ... /əʊkeɪ səʊ wi:v dɪ'saɪdɪd/ Oso
ondo, beraz, erabaki dugu...

That would work well because ... /ðæt wʊd wɜ:k 'wel
bɪkɒz/ Horrek ondo funtzionatuko luke, zeren...

That's a great idea. /ðæts ə 'ɡreɪt aɪdɪə/ Primerako ideia
da hori.

The problem with that is ... /ðə prɒbləm wɪð 'ðæt ɪz/
Horren arazoa zera da, ...

USEFUL EXPRESSIONS

amazing achievements /ə'meɪzɪŋ ətʃɪvmənts/
lorpen harrigarriak

as a young boy / girl, ... /æz ə 'jʌŋ bɔɪ/ɡɜ:l/
txikitan, ...

at the age of ... /ət ðə 'eɪdʒ əv/ ...urte nituela

died in /'daɪd ɪn/ -n hil zen

five years later /faɪv jɪəz 'leɪtə/ handik bost urtera

grew up in /ɡru: 'ʌp ɪn/ -n hazi zen

in the year ... /ɪn ðə 'jɪə/ ...urtean

role model /'rəʊl mɒdl/ jarraitzeko eredu

the next year /ðə 'nekst jɪə/ hurrengo urtean

was born in /wəz 'bɔ:n ɪn/ -n jaio zen

UNIT 7

FUNCTIONAL LANGUAGE

Alright, I'll take it. /ɔːlraɪt aɪl 'teɪk ɪt/ Ados, hau eramango / hartuko dut.

Can I help you? /kən aɪ 'help juː/ Zertan lagun zaitzaketa?

Have you got anything cheaper? /hæv juː gɒt eniθɪŋ 'tʃiːpə/ Ez al duzu beste zerbaite merkeagorik?

I'm afraid we don't have those in stock. /aɪm əfreɪd wiː dəʊnt hæv ðəʊz ɪn 'stɒk/ Uste dut (horiek) agortu egin zaizkigula / ez zaizkigula gelditzen.

I'm not sure I want to spend that much. /aɪm nɒtʃə aɪ wɒnt tə 'spend ðæt mʌtʃ/ Ez nago ziur horrenbeste diru gastatu nahi ote dudan.

Is there a cash discount? /ɪz ðeə ə 'kæʃ dɪskaʊnt/ Eskura ordaintzeagatik deskonturik ba al dago?

It's our most popular model. /ɪts ɑː məʊst 'pɒpjələ mɒdl/ Gure modelorik famatuena da.

It's very user friendly. /ɪts veri juːzə 'frendli/ Erabilerraza da.

Your receipt's in the bag. /jɜː rɪ'sɪts ɪn ðə bæɡ/ Poltsan duzu zure ordainagiria.

What price range are you looking at? /wɒt 'praɪs reɪndʒ ɑː juː lʊkɪŋ æt/ Zer prezio-tarte ari zara begiratzen gutxi gorabehera?

USEFUL EXPRESSIONS

Best regards, /best rɪ'gɑːdz/ Agurrik beroenak,

Dear Sir or Madam, /diə 'sɜː ɔː mædəm/ Jaun / Andre preziatua,

I am writing in order to complain about ... /aɪ əm raɪtɪŋ ɪn ɔːdə tə kəm'pleɪn əbaʊt/ Zuregana zuzentzen naiz ...-gatik kexua adierazteko.

I demand that you ... /aɪ dɪ'mænd ðæt juː/ ...-ela eskatzen dut / exijitzen dut.

I look forward to your reply. /aɪ lʊk fɔːwəd tə jɜː rɪ'plai/ Zure erantzunaren zain,

I was led to believe that ... /aɪ wəz led tə bɪ'liːv ðæt/ ...-ela sinetsarazi zidaten.

I was told that ... /aɪ wəz 'təʊld ðæt/ Esan zidaten...

I would appreciate ... /aɪ wəd ə'priːʃiət/ Gustatuko litzaidake / Eskertuko nuke...

I would like my money back. /aɪ wəd laɪk maɪ 'mʌni bæɡ/ Nire dirua itzultzea eskatzen dut.

I would like to make a complaint about ... /aɪ wəd laɪk tə meɪk ə kəm'pleɪnt əbaʊt/ ...-ri buruz kexua aurkeztu nahi nuke.

Please reply as soon as possible. /pliːz rɪ'plai æz suːn æz pɒsəbl/ Eskertzen da ahalik eta lasterren erantzutea.

The problem began when ... /ðə prɒbləm bɪ'ɡæn wen/ Arazoa ...-n hasi zen

To whom it may concern, /tə huːm ɪt meɪ kən'sɜːn/ Dagokionari:

You should / should have ... /juː 'ʃʊd/'ʃʊd hæv/ Zuk... behar zenuke/ zenuen

Yours faithfully, /jɔːz 'feɪθfəli/ Adeitasunez,

Yours sincerely, /jɔːz sɪn'sɪəli/ Adeitasunez,

UNIT 8

FUNCTIONAL LANGUAGE

Did you have a good time? /dɪd juː hæv ə gʊd 'taɪm/ Ondo pasatu al zenuten?

Did you meet any interesting people? /dɪd juː miːt eni 'ɪntrəstɪŋ piːpl/ Jende interesgarrik ezagutu zenuten?

Have you been away? /hæv juː biːn ə 'weɪ/ Kanpoan egon zarete?

How did you get around? /haʊ dɪd juː get ə 'raʊnd/ Nola mugitzen zineten?

How long did you spend ...? /haʊ 'lɒŋ dɪd juː spend/ Zenbat denbora egon zineten...?

How was your trip ...? /haʊ wəz jɜː 'trɪp/ Nola joan zen... bidaia?

It must have been ... /ɪt 'mʌst hæv biːn/ ...izango zen.

So what did you do? /səʊ wɒt dɪd juː 'duː/ Eta zer egin zenuten?

We ended up ... /wiː 'endɪd ʌp/ ...bukatu genuen.

What was the accommodation like? /wɒt wəz ðə əkɒmə'deɪʃn laɪk/ Nolakoa zen ostatua?

You'll never believe what happened /juːl 'nevə biːlɪv wɒt hæpənd/ Ez duzu sinetsiko gertatutakoa

USEFUL EXPRESSIONS

A visit there is highly recommended. /ə vɪzɪt ðeə ɪz 'haɪli rekəmendɪd/ Bertara bisita gomendagarria da.

A visit to ... is an unforgettable experience. /ə vɪzɪt tə ... ɪz ən ʌnfə'getəbl ɪkspiəriəns/ ...-ra bisita esperientzia ahaztezina da.

... is a popular tourist attraction. /ɪz ə pɒpjələ 'tuərɪst ətrækʃn/ ...turistentzako leku erruz erakargarria da.

It is known for ... /ɪt ɪz 'nəʊn fɔː/ Ezaguna da ...-gatik

It is located ... /ɪt ɪz ləʊ'keɪtɪd/ ...kokatua dago

One of the most ... /wʌn əv ðə 'məʊst/ ...-enetako bat...

There's plenty to do at ... /ðeəz 'plenti tə duː æt/ ...-n gauza asko egin daitezke

Visitors can enjoy ... /vɪzɪtəz kən ɪn'dʒɔɪ/ ...-kin goza dezakete bisitariek

Visitors should plan on seeing ... /vɪzɪtəz ʃəd plæn ɒn 'siːŋ/ Bisitariek euren planen barruan izan behar lukete... ikustea

You shouldn't miss ... /juː 'ʃʊdnt mɪs/ Ez galdu ...aukera

You'll never forget ... /juːl 'nevə fəɡet/ Ez duzu inoiz ahaztuko...

1 Blood Is Thicker than Water

PRESENT SIMPLE

FORM

Affirmative	Negative	Interrogative
I / You work He / She / It works We / You / They work	I / You do not (don't) work He / She / It does not (doesn't) work We / You / They do not (don't) work	Do I / you work? Does he / she / it work? Do we / you / they work?
Uses	Examples	Adverbs of frequency / Time expressions
A regular habit or routine	<i>My mum leaves early for work.</i>	always, usually, generally, regularly, occasionally, frequently, often, sometimes, rarely, seldom, never
A general truth or scientific fact	<i>The sun rises every morning.</i>	at 1 o'clock, at night, in the morning, on Fridays, every week, once a month, how often ...?
Stative verbs	<i>I think she likes jazz.</i>	

Egitura

Baiezkoa: aditzoinaren forma du (hots, **to** gabeko infinitiboa), 3. pertsona singularrean izan ezik, hau **-s** edo **-es** batez bukatzen baita.

3. pertsona singularra zuzen osatzeko, aditzaren bukaerak zehaztutako ortografia-arauak jarraitu behar dira:

- **-o, -ss, -sh, -ch** edo **-x** batez bukatzen direnek **-es** hartzen dute: *do - does, miss - misses, wish - wishes, touch - touches, fix - fixes.*

- **Bokala + y** bukaera dutenek **-s** hartzen dute: *say - says.*

- **Kontsonantea + y** bukaera dutenek, **y** hori **i** batez ordeztuko dute eta gero **-es** hartuko dute: *try - tries.*

Ezezkoa: subjektua + **do not (don't)** edo, 3. pertsona singularra denean, **does not (doesn't)** + aditza oinarritzko forman jarri osatzen da.

Galderazkoa: **do** ala **does** + subjektua + aditzaren oinarritzko forma.

Gogoan izan **have got, to be** eta moduzko aditzek ez dutela ezezkoetan eta galderetan **do / does** laguntzailearen beharrik.

Erabilerak

- Ohiko edo eguneroko ekintzez aritzeko.
- Gertaera orokorrak eta egia zientifikoak adierazteko.
- *Stative verbs* izenekoekin (ikus hurrengo orria).

+ Orduategiak eta egitarauak adierazteko.

*The train **leaves** at 9 o'clock.*
(Trena 9etan ateratzen da.)

Maiztasun-adberbioak aditz nagusiaren aurrean kokatzen dira, baina aditza **to be** bada, atzean jartzen dira.

*Brad and his brother **always go** on holiday together in the summer.*

(Brad eta bere anaia beti elkarrekin joaten dira oporretan udan.)

*Cecile **is never** late for school.*

(Cecile ez da inoiz berandu iristen eskolara.)

Kontrara, maiztasun-esamoldeak beti esaldiaren hasieran edo bukaeran doaz.

*They **do** the washing up **every day**.*
(Egunero egiten dute harrikoa.)

How often ...? galdetzaileaz galdetuko dugu gauza bat zer maiztasunekin egiten den.

***How often** do you go to the cinema?*
(Zer maiztasunekin joaten zara zinera?)

+ Tauletan agertzen direnez gaineko erabilera gehigarriak adierazten ditu.

PRESENT CONTINUOUS

FORM

Affirmative	Negative	Interrogative
I am singing You are singing He / She / It is singing We / You / They are singing	I am (I'm) not singing You are not (aren't) singing He / She / It is not (isn't) singing We / You / They are not (aren't) singing	Am I singing? Are you singing? Is he / she / it singing? Are we / you / they singing?
Uses	Examples	Time expressions
An action which is happening now	<i>Sarah is studying for the exam now.</i>	now, right now, at the moment
A temporary action	<i>Parents are giving their children unusual names these days.</i>	this year, at present, today, these days, this month
A definite plan for the near future	<i>I am going for a drive in Paul's sports car this evening.</i>	this evening, tonight, tomorrow, next Friday / week / year

Egitura

Baiezkoa: subjektua + **am / is / are** + aditz nagusiari **-ing** bukaera gehituta osatzen da. Eta **-ing** bukaera gehitzeko, kontuan izan behar dugu aditzaren amaiera:

- Aditza **-e** mutuaz bukatzen bada, **e** galdu egiten du:
ride - riding.
- **-y** batez bukatzen bada, ordea, hori mantendu egiten du:
pay - paying.
- **-ie** bukaera badu, bi hizki horiek **y** batez ordeztuko dira:
die - dying.
- Silaba bakarreko aditza bada eta **bokal** + **kontsonante** batez amaitua, azken kontsonantea bikoizten da (**w** eta **x** kasuetan salbu): *run - running*, baina *show - showing*.
- Bi silabaduna bada, lehenengoan badu azentua eta **-l** edo **-p** batez amaitzen bada, kontsonante hori bikoizten da:
travel - travelling.
- Bi silabaduna bada, bigarrenengoan badu azentua eta **bokal** + **kontsonante** batez bukatzen bada, kontsonante hau bikoizten da: *refer - referring*.

Ezezkoa: subjektua + **am / is / are** + **not** (edo **n't**) + **-ing** bukaera duen aditz nagusia.

Galderazkoa: **am / is / are** + subjektua + **-ing** amaiera daraman aditza.

Erabilerak

- Hitz egiteko unean zer gertatzen ari den azaltzeko.
- Orainaldi zabalagoan gertatzen ari diren ekintza luzeak adierazteko.
- Etorkizun hurbilean ziurtasun osoz egingo duguna adierazteko, aldez aurretik finkatua baitugu.

+ **Always** adberbioarekin, kexua adierazteko.

Paul is always arguing with his sister.

(Paul eztabaidan ari da beti arrebarekin.)

Stative Verbs

Ekintzak baino egoerak adierazten dituzte, eta *Present Simple* aldian erabiltzen dira. Honako ezaugarri hauekin dute lotura:

- emozio eta sentimenduekin (**dislike, enjoy, hate, hope, like, love, need, prefer, want**),
- pentsamenduekin eta iritziarekin (**believe, forget, guess, know, remember, think, understand**),
- pertzepzio eta zentzumenekin (**feel, hear, see, smell, sound, taste**),
- prezio eta neurriekin (**cost, measure, weigh**) eta
- jabetzarekin (**belong, have, own**).

Batzuek egoera eta ekintza adieraz ditzakete. Horregatik, *Present Simple* nahiz *Present Continuous* aldiarekin erabil daitezke.

Luke thinks his parents are quite easy-going.

(Luek uste du bere gurasoak nahiko toleranteak direla.)
[egoera]

They are thinking about getting married.

((Ezkontzekotan dabilta.) [ekintza])

See aditzak *Present Continuous* aldian, bizkitartean, aldez aurretik finkaturiko etorkizuneko ekintza adierazten du.

Nancy is seeing her boyfriend, Paul, tonight.

(Nancyk Paul bere mutil-laguna ikusiko du gauean.)
[hitzartu dute jada]

PAST SIMPLE

FORM

Affirmative	Negative	Interrogative
I / You finished He / She / It finished We / You / They finished	I / You did not (didn't) finish He / She / It did not (didn't) finish We / You / They did not (didn't) finish	Did I / you finish? Did he / she / it finish? Did we / you / they finish?
Uses	Examples	Time expressions
A completed action in the past	<i>My sister moved out last year.</i>	yesterday, last week / year, two days ago, in 2007, in the 1980s, in the 18th century, when, then
A series of completed actions in the past	<i>He heard about the programme and contacted the directors.</i>	

Egitura

Baiezkoa: aditz erregularrekin, aditzaren oinarritzko formari **-ed** amaiera gehituz osatzen dugu, baina honako ortografia-arau hauei jarraituz:

- Aditza **-e** mutuaz amaitzen bada, **-d** gehituko dugu soilik:
prove - proved.
- **Bokala** + **y** bukaera dutenek **-ed** hartzen dute: *stay - stayed*.
- **Kontsonantez** + **y** batez amaitzen direnek, **y** hori **i** batez ordeztuko dute **-ed** gehitu aurretik: *carry - carried*.
- Silaba bakarrekoei eta **bokal** batez + **kontsonante** batez amaituek, kontsonantea bikoizten dute, **w** eta **x** kontsonanteak salbu: *stop - stopped*, baina *fix - fixed*.
- Bi silabadunak badira, azentua aurrenekoan daramatenak, eta **-l** edo **-p** amaiera dutenak, azken kontsonante hori bikoiztuko dute: *cancel - cancelled*.

- Bi silabadunak badira, azentua azkenekoan daramatenak eta **bokal** batez + **kontsonante** batez amaitzen direnak, azken kontsonantea bikoizten dute: *prefer - preferred*.

Aditz irregularrek, 28-29. orrialdeko zerrendan ikus dezakezun bezala, ez dituzte aldaketa horiek jasaten.

Ezezkoa: subjektua + **did not** (edo **didn't**) + aditzaren oinarritzko formarekin osatzen da.

Galderazkoa: **did** + subjektua + aditz nagusia.

Erabilerak

- Lehenaldiko une zehatz batean gertatutako ekintzez hitz egiteko.
- Iraganeko ondoz ondoko ekintzak adierazteko.

+ Ekintza luze bat abian zegoen bitartean gertatutako ekintza laburra adierazteko (honek **when** juntagailua darama hasieran).

*I **was walking** home **when** it **started** to rain.*
(Etxera nindoala, euria hasi zuen.)

+ Iraganean gauzak nola ziren kontatzeko edo deskribatzeko.

*In the 19th century, London **was** a dangerous city.*
(XIX. mendean Londres hiri arriskutsua zen.)

Ago denborazko esamoldea, adierazitako denbora-unearen atzean jartzen da, eta "orain dela" esan nahi du.

*Ted **met** his girlfriend ten years **ago**.*

(Orain dela hamar urte ezagutu zuen Tedek bere neska-laguna.)

PAST CONTINUOUS

FORM

Affirmative	Negative	Interrogative
I was writing You were writing He / She / It was writing We / You / They were writing	I was not (wasn't) writing You were not (weren't) writing He / She / It was not (wasn't) writing We / You / They were not (weren't) writing	Was I writing? Were you writing? Was he / she / it writing? Were we / you / they writing?
Uses	Examples	Time expressions
An incomplete action in progress at a specific time in the past	<i>At 10 o'clock last night, Jennifer was cooking dinner.</i>	last night / week / year, at 4 o'clock
An incomplete action interrupted by another action	<i>She was reading her e-mails when the lights went out.</i>	when, while, as
Two incomplete actions in progress at the same time in the past	<i>The baby was crying while we were having lunch.</i>	

Egitura

Baiezkoa: subjektua + **was / were** + aditz nagusiari **-ing** amaiera gehituta osatzen da.

Ezezkoa: subjektua + **was / were** + **not** (edo **n't**) + aditz nagusia **-ing** amaiera duela.

Galderazkoa: **was / were** + subjektua + aditz nagusia **-ing** amaieraduna.

Erabilerak

- Iraganeko une zehatz batean gertatzen ari zena adierazteko.

- Beste gauza labur bat jazo zenean, ekintza luzeren bat gertatzen ari zela adierazteko. Luzeak **while** edo **as** darama hasieran, eta motzak **when**.

- Iraganean aldi berean gertatzen ari ziren ekintzak adierazteko. Kasu horretan, **while** edo **as** juntagailuen bitartez doaz lotuta.

- + **Always** adberbioarekin iraganeko ekintza bat gogaikarria zaigula adierazteko, monotonia eta errepikakorra delako.

*She **was always complaining** about her homework.*
(Beti bere etxekolanez kexu zen.)

FUTURE SIMPLE

FORM

Affirmative	Negative	Interrogative
I / You will allow He / She / It will allow We / You / They will allow	I / You will not (won't) allow He / She / It will not (won't) allow We / You / They will not (won't) allow	Will I / you allow? Will he / she / it allow? Will we / you / they allow?
Uses	Examples	Time expressions
A prediction	<i>That child will become quite spoilt.</i>	this evening, in an hour, at 2 o'clock, later, tomorrow, next month / year, soon, in a few weeks, in the future, on 1st May
A timetable	<i>The tennis match will start at 5 o'clock.</i>	
A spontaneous decision	<i>My car has broken down, so I will take the train.</i>	

Egitura

Baiezkoa: subjektua + **will** + aditz nagusiaren oinarritzko forma.

Ezezkoa: subjektua + **will** + **not** (edo **won't**) + aditzaren oinarritzko forma.

Galderazkoa: **will** + subjektua + aditzaren oinarritzko forma.

Erabilerak

- Etorkizuneko gertakariak adierazteko edo iragarpenak egiteko.
- Finkatutako ordutegi bati buruz hitz egiteko.
- Bat-bateko erabakiak adierazteko, hots, hitz egiten ari garen unean hartutako erabakiak adierazteko.

BE GOING TO

FORM

Affirmative	Negative	Interrogative
I am going to buy	I am not going to buy	Am I going to buy?
You are going to buy	You are not (aren't) going to buy	Are you going to buy?
He / She / It is going to buy	He / She / It is not (isn't) going to buy	Is he / she / it going to buy?
We / You / They are going to buy	We / You / They are not (aren't) going to buy	Are we / you / they going to buy?
Uses	Examples	Time expressions
A planned action for the future	<i>Mark is going to study engineering next year.</i>	this evening, later, in an hour, at 4 o'clock, tomorrow, soon, next month / year, in a few weeks, on 8th May
An action that is about to happen	<i>Be careful! You are going to fall!</i>	

Egitura

Baiezkoa: subjektua + **am / is / are** + **going to** + aditz nagusiaren oinarritzko formarekin.

Ezezkoa: subjektua + **am / is / are** + **not (edo n't)** + **going to** + aditzoina.

Galderazkoa: **am / is / are** + subjektua + **going to** + aditzoina.

Erabilerak

- Etorkizun hurbilerako ditugun asmoei, erabakiei eta planei buruz hitz egiteko.
- Gertatzeko zorian dagoen zerbait adierazteko, aztarnak begi-bistakoak direlako.

PRESENT PERFECT SIMPLE

FORM

Affirmative	Negative	Interrogative
I / You have lived	I / You have not (haven't) lived	Have I / you lived?
He / She / It has lived	He / She / It has not (hasn't) lived	Has he / she / it lived?
We / You / They have lived	We / You / They have not (haven't) lived	Have we / you / they lived?
Uses	Examples	Time expressions
An action that began in the past and continues until the present	<i>I have lived in England for five years.</i>	never, ever, already, just, yet, recently, lately, how long ...?, for, since, in recent years
An action that took place at an undetermined time in the past, but is connected to the present	<i>Mark has finished school recently.</i>	

Egitura

Baiezkoa: subjektua + **have / has** + aditz nagusiaren partizipioarekin osatzen da.

Ezezkoa: subjektua + **have / has** + **not (edo n't)** + aditz nagusiaren partizipioa.

Galderazkoa: **have / has** + subjektua + aditz nagusiaren partizipioa.

Erabilerak

- Iraganean hasi eta gaur egun oraindik jarraipena duten ekintzez hitz egiteko. Horregatik, aditz-denbora hori itzultzerakoan, batzuetan, orainaldia hautatzen da.
 - Iraganekoak izan arren, gaur egun oraindik ondorioak agirian dituzten ekintzei buruz hitz egiteko.
- + Ekintza gertatu berria dela adierazteko. Kasu honetan, **just** erabiltzen da aditz laguntzailearen eta partizipioaren artean.
- The baby **has just** woken up.*
(Umea oraintxe bertan esnatu da.)

Never, ever, already eta **just** aditz laguntzailearen (**have**) eta partizipioaren artean kokatzen dira; **yet**, aldiz, beti esaldiaren bukaeran.

*Her cousin Jeff **has already** left.*
(Bere lehengusu Jeff joan da jada.)

*Have you **applied** for the job **yet**?*
(Lan eskaria egin duzu jada?)

Baiezkoetan **just, never** eta **already** erabiltzen dira; ezezkoetan **yet**; galderetan, berriz, **already, ever, yet** eta **just**.

*I've **never** been to New York.*
(Inoiz ez naiz New Yorken egon.)

*Sarah **hasn't** started university **yet**.*
(Sarah ez da oraindik unibertsitatean hasi.)

*Have you **ever** been abroad?*
(Inoiz egon al zara atzerrian?)

How long ...? erabiliz, ekintzaren iraupenaz galdetzen dugu. Alegia, ekintza hasi zenetik zenbat denbora pasa den, kontuan izanda ekintzak iraun egiten duela oraindik.

***How long have you lived** in Paris?*
(Zenbat denbora da Parisen bizi zarela?)

For preposizioak ekintzak zenbat denbora iraun duen azaltzen du, eta **since** preposizioak ekintza hasi zeneko unea.

*I **have played** basketball **for** ten years / **since** I was a child.*
(Hamar urte daramatzat saskibaloian jolasten. / Umea nintzenetik jolasten dut saskibaloian.)

PAST PERFECT SIMPLE

FORM

Affirmative	Negative	Interrogative
I / You had arrived He / She / It had arrived We / You / They had arrived	I / You had not (hadn't) arrived He / She / It had not (hadn't) arrived We / You / They had not (hadn't) arrived	Had I / you arrived? Had he / she / it arrived? Had we / you / they arrived?
Use	Example	Time expressions
A completed action which took place before another action in the past	<i>By the time they got home, their parents had already left.</i>	already, by the time, after, before, until, never, just

Egitura

Baiezkoa: subjektua + **had** + aditz nagusiaren partizipioarekin eratzen da.

Ezekkoa: subjektua + **had** + **not (edo hadn't)** + aditz nagusiaren partizipioa.

Galderazkoa: **had** + subjektua + aditzaren partizipioa.

Erabilerak

- Ekintza bat beste ekintza baten aurretik burutu zela adierazteko. Azken hori *Past Simple* aditz-denboran doa.

Adjektiboak eratzeko atzizkiak

Atzizkiak hitzen erroei gehitzen dizkiegun bukaerak dira, horrela hitz berriak erdiesteko.

Honako hauek izenei eta aditzei eransten zaizkien atzizkiak dira, adjektiboak lortzeko:

<i>predict</i> (aurrean)	<i>predictable</i> (aurrean daitekeena)
<i>nation</i> (nazio)	<i>national</i> (nazional)
<i>beauty</i> (edertasun)	<i>beautiful</i> (eder)
<i>pain</i> (min)	<i>painless</i> (minik gabeko)

pessimist (ezkor)

attract (erakarri)

danger (arisku)

Izen batzuekin goiko aurrizkietako bat baino gehiago erabil daitezke:

careful – *careless*

harmful – *harmless*

Beste batzuek, aldiz, bakarra onartzen dute:

homeless – **homeful*

**peaceless* – *peaceful*

Eta aditzetatik adjektiboak erdiesteko beste bi atzizki dira **-ed** eta **-ing**.

bore (aspertu)

bored (aspertuta)

boring (aspergarri)

-ed bukaeradun adjektiboarekin deskribatuko dugu pertsona edo gauza batek ondorio zehatz bat sentitzen edo jasaten duela; **-ing** amaieradun adjektiboarekin, berriz, ondorio hori eragiten duen pertsona edo gauza.

*Jeff is **boring**, so I'm **bored** when I go out with him.*
(Jeff aspergarria da, ondorioz, aspertu egiten naiz berarekin ateratzen naizenean.)

2 It's Raining Cats and Dogs

FUTURE CONTINUOUS

FORM

Affirmative	Negative	Interrogative
I / You will be travelling He / She / It will be travelling We / You / They will be travelling	I / You will not (won't) be travelling He / She / It will not (won't) be travelling We / You / They will not (won't) be travelling	Will I / you be travelling? Will he / she / it be travelling? Will we / you / they be travelling?
Use	Example	Time expressions
An action in progress at a certain future time	<i>In the next decade, many places will be suffering from drought.</i>	at this time tomorrow / next ..., on Thursday, in the next decade

Egitura

Baiezkoa: subjektua + **will be** + **-ing** amaiera duen aditz nagusia erabiliz osatzen da.

Ezekkoa: subjektua + **will not (edo won't) be** + **-ing** daraman aditza.

Galderazkoa: **will** + subjektua + **be** + **-ing** bukaeradun aditza.

Erabilerak

- Etorkizuneko une zehatz batean zer gertatzen ariko den adierazteko erabiltzen da.

FUTURE PERFECT SIMPLE

FORM

Affirmative	Negative	Interrogative
I / You will have eaten	I / You will not (won't) have eaten	Will I / you have eaten?
He / She / It will have eaten	He / She / It will not (won't) have eaten	Will he / she / it have eaten?
We / You / They will have eaten	We / You / They will not (won't) have eaten	Will we / you / they have eaten?
Use	Example	Time expressions
An action that will be completed by a certain time in the future	<i>By the end of the year, I will have done the first-aid course.</i>	by this time next week, by 3 o'clock, by the end of ..., by then, by August, in four months

Egitura

Baiezkoa: subjektua + **will have** + aditz nagusiaren partizipioarekin eratzen da.

Ezezkoa: subjektua + **will not (edo won't) have** + partizipioarekin osatzen da.

Galderazkoa: **will** + subjektua + **have** + bukaeradun aditza.

Erabilerak

- Etorkizuneko une zehatz batean ekintza amaituta egongo dela adierazteko.

3 Face the Music

MODALAK

Modals	Uses	Examples
can	Ability	<i>Alice can play three instruments.</i> (Alicek hiru tresna jotzen daki.)
	Request	<i>Can I go to the concert?</i> (Kontzertura joan naiteke?)
	Possibility	<i>You can buy the tickets on the Internet.</i> (Sarrerak Interneten eros ditzakezu.)
be able to	Ability	<i>Is John able to repair the broken guitar strings?</i> (Johnek badaki gitarraren soka apurtuak konpontzen?)
	Possibility	<i>We will be able to rehearse this evening.</i> (Gaur arratsaldean entseatzetik izango dugu.)
can't	Inability	<i>She can't play the violin.</i> (Ez daki biolina jotzen.)
	Prohibition	<i>You can't talk during the piano recital.</i> (Ezin da hitz egin piano-emanaldia ari dela.)
	Disbelief, deduction	<i>That can't be Beth. She's in France!</i> (Horrek ezin du Beth izan. Frantzia dago.)
could	Past ability	<i>She could sing opera when she was young.</i> (Gaztea zenean opera abesten zuen.)
	Polite request	<i>Could you take me to the audition?</i> (Entzunaldira eramango al nindukezu?)
	Polite suggestion	<i>You could invite a friend to a club.</i> (Lagun bat gonbida zenezake diskotekara.)
	Possibility	<i>Mark could learn music at school.</i> (Markek musika ikas lezake eskolan.)
may, might	Possibility	<i>I may / might meet my friends tonight.</i> (Agian lagunekin geldituko naiz gauean.)
may	Polite request, permission	<i>May I borrow your iPad, please?</i> (Zure iPada har dezaket, mesedez?)
should, ought to	Advice, opinion	<i>You should / ought to look before you cross the road.</i> (Kalea gurutzatu aurretik, begiratu egin behar zenuke.)
need to	Necessity, obligation	<i>We need to find a place to practise.</i> (Praktikatzeko lekuren bat aurkitu beharra dugu.)
have to	Necessity, obligation	<i>Paul has left the band. We have to replace him.</i> (Paulek taldea utzi du. Ordezkatu beharra dugu.)

must	Obligation, strong necessity	<i>They must walk 90 minutes each way to get to the rehearsals.</i> (90 minutuz ibili behar izaten dute ibiltarte bakoitzeko entsegetara iristeko.)
	Strong belief	<i>She gave a smashing performance. She must be very happy.</i> (Sekulako emanaldia eskaini zuen. Pozik egongo da.)
mustn't	Prohibition	<i>You mustn't talk on the phone during the concert.</i> (Ezin duzu telefonotik hitz egin kontzertua ari den bitartean.)
don't have to	Lack of obligation / necessity	<i>I don't have to take guitar lessons.</i> (Ez dut gitarrako klaserik hartu beharrik.)
needn't	Lack of obligation / necessity	<i>You needn't learn the lyrics of the song.</i> (Ez daukazu zertan abestiaren letra ikasi.)
would	Egitural request	<i>Would you stop singing that song, please?</i> (Kantu hori abesteari utziko al diozu, mesedez?)
	Offer	<i>Would you like to get into the school band?</i> (Eskolako bandan sartu nahi al zenuke?)

Moduzkoek honako ezaugarri hauek dituzte:

- Aldagaitzak dira, horrenbestez, forma bera dute pertsona guztiekin eta ez dira jokutzen.
- Ez dute **do** / **does** laguntzailearen beharrik ezezo eta galderazko formak osatzeko.
- Jarraian aditzoinak daramatzate beti.

Be able to eta **have to** aditzek ez dituzte ezaugarri horiek guztiak; bai, ordea, aditz modalen erabilera batzuk (gaitasuna, obligazioa, etab.).

Erabilera

can

- Trebetasuna edo gaitasuna adierazteko.
 - Eskerak egiteko, baimena eman eta eskatzeko.
 - Posibilitatea azaltzeko.
- + Iradokizunak egiteko.

*You **can use** my violin tonight.*

(Nire biolina erabil dezakezu gaur gauen.)

be able to

- **Can** moduzkoak duen adiera bera du, baina **can Present Simple** aldian bakarrik erabil daiteke; beraz, gainerako aditz-denboretan **be able to** aditzaz baliatuko gara.

can't

- **Can** moduzkoaren ezezo forma da.
- Zerbait debekatua dagoela, ezezo ondorioa edo ezinezkoa den ziurtasuna adierazteko.

could

- Trebetasuna edo gaitasuna iraganean adierazteko.
- **Can** aditzarekin baino modu jasoagoan zerbait eskatzeko.
- **Can** aditzarekin baino posibilitate urriagoa adierazteko.
- Iradokizunak egiteko, baina ez **can** aditzarekin bezain zuzenak.

may / might

Zerbait gertatuko den posibilitatea adierazten dute (**might** aditzak urriagoa). **May** erabiltzen da, halaber, baimena eman, eskatu edo ukatzeko, eta eskaerak **can** aditzarekin baino era jasoagoan egiteko erabiltzen da.

should / ought to

Aholkuak eta gomendioak emateko erabiltzen dira biak. **Ought to**, ordea, kasik ez da erabiltzen ezezo eta galderetan. **Should** da bietan erabiliena.

need to

Joka egin daiteke, beraz, edozein denboratan erabil daiteke. Obligazioa edo beharra adierazten du.

have to

Must aditzak dituen funtzio berberak ditu, nahiz eta adierazten duen obligazioa ez den hain indartsua. **Must Present Simple** aldian bakarrik erabil daitekeenez, **have to** aukeratuko dugu gainerako aditz-denboretan.

must

Obligazioa eta beharra adierazten ditu, batez ere legeak edo autoritateren batek ezarriak. Gainera, ondorio logikoa ere adierazten du ("antza", "nonbait").

mustn't

Debekua adierazten du.

don't have to

"Ez eduki zertan" / "beharrik ez" adiera du; bestela esanda, obligazio eta beharrik eza (**needn't** moduzkoak bezalaxe).

needn't

Zerbait egiteko obligaziorik edo beharrik ez dagoela azaltzen du (**don't have to** formak bezala).

would

Zerbait era jasoan eskatzeko edo eskaintzeko erabiltzen da.

MODAL BURUTUAK

Modal Perfects	Uses	Examples
could have	Ability to do something in the past, but which wasn't done in the end	<i>The children were tired. They could have stopped to rest.</i> (Umeak nekaturik zeuden. Atsedena hartzera geldi zitezkeen.)
can't / couldn't have	Certainty that something didn't happen	<i>Pam can't / couldn't have performed at the concert. She was ill.</i> (Pamek ezin izan du / zuen kontzertuan jo. Gaixorik zegoen.)
may / might have	A guess about a past action	<i>He may / might have lost the tickets.</i> (Agi galdu egin ditut sarrerak.)

must have	Certainty or logical conclusion about an event in the past	<i>It must have been exciting for her to perform in front of thousands of people.</i> (Zirrargarria izango zen beretzat milaka pertsonen aurrean jotzea.)
should / ought to have	Criticism or regret after an event	<i>You should / ought to have taken a taxi to go to the concert.</i> (Taxia hartu behar zenuen kontzertura joateko.)
shouldn't have	Criticism or regret after an event	<i>We shouldn't have come by car.</i> (Ez genuen autoz etorri behar.)
would have	Willingness or desire to do something, but which wasn't actually done	<i>They would have held the concert outside but it was raining.</i> (Kontzertua aire librean eman izango zuten, baina euria ari zen.)

Erabilerak

could have + partizipioa

Iraganean zerbait egin zitekeen arren, azkenean ez zela egin adierazten du.

can't have / couldn't have + partizipioa

Zerbait gertatu izana ezinezkoa dela adierazteko.

may / might have + partizipioa

Gertatutako zerbaiti buruz iragarpenak egiteko erabiltzen da.

must have + partizipioa

Gertatutako ekintza batekiko ondorio logikoa azaltzeko erabiltzen da.

should / ought to have + partizipioa

Bi forma horiekin gertatutako zerbaiti buruz kexua edo espero genuena bete ez delako pena adieraz dezakegu.

shouldn't have + partizipioa

Iraganeko gertakizun bati buruzko iritzi kritikoa adierazten du, ez zuela gertatu izan behar adieraziz.

would have + partizipioa

Iraganean zerbait egin nahi izan zela, baina, kanpoko baldintzak medio, ez zela egiterik egin adierazten du.

Gerundioa eta infinitiboa

Gerundioa

Ingeleseztik **-ing** bukaera duen adizkia da, eta izenaren funtzioa betetzen duena honako kasu hauetan:

- Zenbait aditzen osagai zuzen gisa: **consider, continue, deny, detest, dislike, enjoy, finish, hate, like, love, miss, prefer, recommend, suggest**, etab.

*Musicians enjoy **playing** live.*

(Musikariek gozatu egiten dute zuzenean jotzen.)

- Preposizioen ondotik.

*Tom isn't interested in **selling** his car.*

(Tomi ez zaio interesatzen bere autoa saltzea.)

- Aditz-forma batzuen ondotik: **be used to / get used to, can't help, can't stand, don't mind / wouldn't mind, feel like, it's no use, look forward to**, etab.

*I feel like **watching** that film.*

(Film hori ikusteko gogoia dut.)

- Perpauseko subjektu bezala, ekintzei buruz era orokorrean ari garenean.

***Playing** in an orchestra has changed their lives.*

(Orkestra batean jotzeak aldatu egin du haien bizimodua.)

Infinitiboa

Aurretik **to** daraman adizkia dugu. Honela erabiltzen da:

- Honako hauen antzeko aditzen atzetik: **agree, appear, choose, decide, expect, hope, learn, plan, promise, refuse, seem, want, wish**, etab.

*He decided **to join** an orchestra.*

(Orkestra bateko kide egitea erabaki zuen.)

- Zenbait adjektibo eta adberbioren ondotik:

*We got up early **to go** to a meeting.*

(Goiz altxatu ginen bilera batera joateko.)

- **Advise, help, invite, persuade, teach, tell** edo **warn** bezalako aditzen zeharkako osagarriaren ondotik.

*My friends told me **to see** the band in a live show.*

(Nire lagunek esan zidaten joateko taldea zuzenean emanaldian ikustera.)

Hala ere, pertzepzio-aditz batzuek (**hear, feel, see**, etab.) eta **make** nahiz **let** aditzek aditzoina (**to** gabeko infinitiboa) daramate ondotik.

*I have never seen her **sing**.*

(Inoiz ez dut abesten ikusi.)

Gerundioz eta infinitiboz jarraituriko aditzak

Aditz batzuen ondotik gerundioa nahiz infinitiboa jar daiteke, eta esanahia ez da batere aldatzen; adibidez, **begin, forbid, intend, propose** edo **start**:

*The children started **to practise / practising** last week.*

(Umeak joan den astean hasi ziren praktikatzeko.)

Beste aditz batzuek, berriz, gerundioa eta infinitiboa onartzen dituzte ondoren, baina esanahia zertxobait aldatu egiten da:

- **forget + gerundioa** ezezko esaldietan erabiltzen da, iraganean egindako zerbait ahaztea ezinezkoa dela adierazteko.

*I'll never **forget meeting** that singer.*

(Inoiz ez dut ahaztuko abeslari hori ezagutu nuela.)

- **forget + infinitiboa**, zerbait egitea ahaztu zaigula adierazteko.

*She always **forgets to bring** the books.*

(Beti ahazten zaio liburuak ekartzea.)

- **remember + gerundioa** iraganean egindako zerbait gogoratzen dugula adierazteko.

*I **remember giving** them their tickets.*

(Gogoratzen naiz txartelak eman nizkiela.)

- **remember + infinitiboa** zerbait egin behar dela gogorarazteko.

***Remember to call** me when you get home.*

(Gogoratu niri deitzea etxera iristen zarenean.)

- **stop** + **gerundioa** ohitura bat utzi dugula adierazteko.

*Tim **stopped smoking** last year.*
(Timek erretzeari utzi zion iaz.)

- **stop** + **infinitiboa** beste gauza bat egiten hasteko ekintza bat eten behar dela adierazteko.

*Can we **stop to have** lunch?*
(Gera al gaitzeko bazkaltzeko?)

4 My Lips Are Sealed

BALDINTZAZKO PERPAUSAK

Conditional clause	Result clause	Examples
ZERO CONDITIONAL		
if / when / + Present Simple unless	Present Simple modal + base form	If / When you study harder, you get better marks. I can't drive unless I've got my glasses.
FIRST CONDITIONAL		
if / unless + Present Simple	Future Simple	If she cracks the code, she'll understand the message.
	imperative	If the website isn't reliable, don't buy anything.
	modal + base form	If you forget your password, you can't get into your e-mail.
SECOND CONDITIONAL		
if / unless + Past Simple	would could / might + base form	If I had more time, I would crack this code.
		If he applied for the job, he might get it.
THIRD CONDITIONAL		
if + Past Perfect Simple	would have could / might have + past participle	If he had worn a disguise, the enemy wouldn't have recognised him.
		If I had taken the underground, I might have arrived on time.

Baldintzazko perpausak baldintza adierazten duen perpaus batez (**conditional clause**) eta ondoriozko ekintza edo emaitza adierazten duen perpaus nagusiaz (**result clause**) osatuta daude. Ez dio axola zer hurrenkeratan kokatzen diren bi atalak, baina baldintza badoa lehenik, koma idatziko dugu bi perpausen artean.

*If she **solves** the crossword puzzle, she **will win** the competition.*

(Gurutzegrama ebazten badu, lehiaketa irabaziko du.)

*She **will win** the competition **if** she **solves** the crossword puzzle.*

(Lehiaketa irabaziko du, gurutzegrama ebazten badu.)

Zero baldintza

Honela osatuko dugu: **if** + *Present Simple* baldintzazko perpausarekin eta *Present Simple* ondorioan. Baldintza zehatz bat betetz gero, ondorioztatzen diren egoera errepikatuak adierazten ditu. Batzuetan, **if** erabili ordez **when** erabili dezakegu, perpausaren esanahia batere aldatu gabe.

*If you **heat** ice, it **melts**.*

(Izotza berotzen baduzu, urtu egiten da.)

*When I **drink** too much coffee, I **can't** sleep.*

(Kafe gehiegi edaten dudanean, ezin dut lo egin.)

Baldintza ez betetzearen ondorioz, zerbait gertatzen dela ala ez dela adierazi nahi badugu, hainbat aukera dugu: baldintza perpausari **unless** juntagailuarekin eman hasiera ("ez ba..." / "ezan"), **if not** erabiltzearen pareko dena, edo *Present Simple* aldian doan aditza ezeztatu.

***Unless** I use a GPS, I **get** lost.*

***If** I **don't** use a GPS, I **get** lost.*

(GPSa erabili ezean / Ez badut erabiltzen, galdu egiten naiz.)

Gogoan izan **unless** nahiko maiz erabiltzen dela zero baldintzan, baina ez horrenbeste bigarrean, eta inoiz ez hirugarrenean

Baldintzazko lehena

Honakoa da egitura: **if** + *Present Simple* baldintzazko perpausarekin eta *Future Simple* ondorioan. Baldintza betetzen bada, zer gertatuko den adierazten du.

Future Simple erabiltzeaz gain, moduzkoekin edo aginterarekin ere adieraz dezakegu ondorioa.

*If you **are** a spy, you'll **have to** conceal your identity.*
(Espia bazara, zure nortasuna ezkutatu beharko duzu.)

*If the website **isn't** secure, **don't** give your personal details.* (Web-orria ez bada segurua, ez eman zure datu pertsonalak.)

Baldintzazko bigarrena

Honela eratzen da: **if** + *Past Simple* baldintzan eta **would** + aditzoina ondorioan. Orainaldiarekin loturiko baldintza hipotetikoak adierazten ditu, hau da, gertatzeko aukera gutxi dutenak.

*She **would** buy a new iPad **if** she **had** the money.*
(iPad berria erosiko luke, horretarako dirua balu.)

Baldintzako perpauseko aditza **to be** denean, **were** erabiltzen da singularreko nola pluraleko pertsona guztiekin.

*If she **were** a secret agent, she **would face** many dangers.* (Agente sekretua balitz, arrisku askorekin egingo luke topo.)

Eta aholkuak ematen ari garenean, **If I were** formula erabiltzen da.

*If I **were** you, I **would order** the tickets ahead of time.* (Nik, zure tokian, ez nituzke sarrerak aldezturik erosiko.)

Would erabili ordez **could** eta **might** moduzkoak ere erabili ditzakegu emaitzan, baina horiek biek adierazten dute are urriagoa dela hipotesia burutzeko aukera. Euskaraz "agian, beharbada, gerta liteke" eta antzekoak erabili ditzakegu itzultzerakoan.

*If the tickets **were** cheaper, she **could / might come** more often.* (Sarrerak merkeagoak balira, agian sarriago etorriko litzateke.)

Baldintzazko hirugarrena

Honela eratzen da: **if + Past Perfect Simple** baldintzan eta **would have + partizipioa** ondorioan. Kasu honetan, baldintza erabat ezinezkoa da, iraganari lotua baitago; beraz, hipotesia burutu ezina da.

*If you **hadn't downloaded** an unknown application, a virus **wouldn't have erased** your hard disk.*
(Aplikazio ezezagun bat deskargatu izan ez bazenu, birus batek ez zukeen zure disko gogorrik borratuko.)

Would have + partizipioa erabili ordez, **could have** eta **might have + partizipioa** hautatuz ere osatzen da perpaus nagusia.

*If they **had brought** the camera, they **could / might have taken** some pictures.* (Kamera ekarri izan balute, argazki batzuk atera ahal izango zituzkeen.)

Denborazko perpausak

Etorkizunarekin lotuta daudenak baldintzazko lehenak bezala eratzen dira: **Present Simple** aldia menpeko perpausuan eta

Future Simple perpaus nagusian. Juntagailuak aldatzen dira, eta, kasu honetan, **as soon as, by the time, the moment (that), when** eta antzekoak erabiltzen dira.

*You'll go out **as soon as** you **finish** your homework.*
(Etxeko lanak bukatu bezain agudo aterako zara.)

***When I arrive** at the hotel, I'll phone you.*
(Hotelera iristen naizenean, telefonoz deituko dizut.)

Preposizioz jarraituriko aditzak

Aditz askok ingelesez preposizio bakarra eramaten dute jarraian.

*I'm **waiting for** the train.* (Trenaren zain nago.)

Beste aditz batzuek preposizio bat baino gehiago onartzen dituzte, eta, preposizioen arabera, aldatu egiten da aditzaren esanahia.

arrive at (leku batera "iritsi")

arrive in (hiri edo herrialde batera "iritsi")

talk about ("zerbaiti / norbaiti buruz" hitz egin)

talk with / to ("norbaitekin" hitz egin)

think about ("iritzi, iruditu": "-kin pentsatu")

think of ("kin pentsatu")

Hona hemen adibide batzuk:

*Rachel has already **arrived at** the hotel.*
(Rachel iritsi da jada hotelera.)

*My parents **arrived in** Rome yesterday.*
(Atzo iritsi ziren nire gurasoak Erromara.)

*We will **talk about** cyber threats.*
(Arrisku zibernetikoei buruz hitz egingo dugu.)

*Paul **talked to** his boss.*
(Paulek bere nagusiarekin hitz egin zuen.)

Adibide gehiago aztertzeko, ikus ezazu 31. orrialdean duzun preposiziodun aditzen zerrenda.

5 An Apple a Day Keeps the Doctor Away

BOZ PASIBOA

Tense	Active	Passive
Present Simple	The doctor examines the patient.	The patient is examined by the doctor.
Present Continuous	The doctor is examining the patient.	The patient is being examined by the doctor.
Past Simple	The doctor examined the patient.	The patient was examined by the doctor.
Past Continuous	The doctor was examining the patient.	The patient was being examined by the doctor.
Present Perfect Simple	The doctor has examined the patient.	The patient has been examined by the doctor.
Past Perfect Simple	The doctor had examined the patient.	The patient had been examined by the doctor.
Future Simple	The doctor will examine the patient.	The patient will be examined by the doctor.
Modals	The doctor should examine the patient.	The patient should be examined by the doctor.
Modal Perfects	The doctor must have examined the patient.	The patient must have been examined by the doctor.
have to	The doctor has to examine the patient.	The patient has to be examined by the doctor.
be going to	The doctor is going to examine the patient.	The patient is going to be examined by the doctor.

Egitura

Baiezkoa: subjektua + **to be** aditza + aditz nagusiaren partizipioarekin eratzen da.

*The appointment **was cancelled** by the doctor.*
(Hitzordua bertan behera utzi zuen medikuak.)

Ezezkoa: subjektua + **to be** aditza + **not** (edo **n't**) + aditz nagusiaren partizipioa. Perpausa moduzko aditzarekin, *Future Simple* aldiarekin edo adizki elkartu batekin osatuta badago, moduzko aditza, **will** edo **have** / **has** ezeztatuko ditugu.

*The appointment **wasn't cancelled** by the patient.*
(Hitzordua ez zuen bertan behera utzi gaixoak.)

Galderazkoa: **to be** aditza + subjektua + partizipioa. Perpausa moduzko aditzarekin, *Future Simple* aldiarekin edo adizki elkartu batekin osatuta badago, moduzkoarekin edo laguntzailearekin hasiko dugu perpaus pasiboa, aktiboan bezalaxe.

***Was** the appointment **cancelled** by the doctor?*
(Hitzordua bertan behera utzi al zuen medikuak?)

Galdegilea daramaten galderekin ere laguntzailearen eta subjektuaren arteko hurrenkera aldatzen dute, galdegileak subjektu lana egiten duenean salbu.

*Why **has** a new health club **been opened**?*
(Zergatik ireki dute gimnasio berri bat?)

*Who **was invited** to the party?*
(Zein zegoen festara gonbidatuta?)

Nola bilakatu perpaus aktibo bat pasibo

- Perpaus aktibo bat pasibo nola bilakatzen den ikasi aurretik, jakin beharra dago ahots pasiboa askoz arruntagoa dela ingelesez euskaraz baino; horregatik, itzultzeko garaian aditza ahots aktiboan uztea hobesten da, forma inpersonalak hautatuz edo hitzen hurrenkera aldatuz.

Perpaus aktiboan aditzaren ondotik doan lehen osagarria bihurtuko da subjektu, dela osagarri zuzena dela zeharkakoa.

*The dentist **pulled out** the tooth.*
*The tooth **was pulled out** by the dentist.*
(Hagina atera zuen dentistak.)

Bi osagarri daudenean, ohikoena zeharkakoa hautatzea da subjektutzat.

*They **will tell** John the truth.*
*John **will be told** the truth.*
*The truth **will be told** to John.* [ez hain ohikoa]
(Egia kontatuko diote Johni.)

Zeharkako osagarria izenordain objektua bada, izenordain subjektuaren forma hartuko du.

*They **have taken** him to hospital.*
*He **has been taken** to hospital.*
(Erietxera eraman zuten.)

- Perpaus aktiboan aditz nagusiak zuen denboran jarriko dugu **to be** aditza, eta aditz nagusia, berriz, partizipioan.

*She **sold** her car last week.*
*Her car **was sold** last week.*
(Haren autoa saldu zuten lehengo astean.)

Moduzko aditzak eta **be going to** egitura ez dira aldatzen, horiei darraien aditza jartzen baita pasiboan.

*You **should prepare** your body for exercise.*
*Your body **should be prepared** for exercise.*
(Zure gorputza ariketa egiteko prest egon beharko luke.)

*They **are going to show** the film at the festival.*
*The film **is going to be shown** at the festival.*
(Pelikula botako dute jaialdian.)

- Perpaus aktiboko subjektua esaldiaren bukaerara pasatuko dugu, aurretik **by** preposizioa daramala. Eta pertsona-izenordaina bada, dagokion izenordain objektuaz trukatu behar dugu.

*The doctor **wrote** the report.*
*The report **was written** by the doctor.*
(Txostena idatzi zuen medikuak.)

Erabilerak

- Ekintza burutzen duen subjektua baino garrantzitsuagoa ekintza bera dela nabarmendu nahi denean erabiltzen da, subjektua garrantzi gutxiakoa delako, ezezaguna delako edo aipatu nahi ez delako. Gainera, era horretara, saihesta ditzakegu **somebody**, **nobody** eta antzeko subjektuak dituzten perpausak saihesta ditzakegu.

*Somebody **brought** him a cup of coffee.*
*He **was brought** a cup of coffee.*
(Kafe katilu bat ekarri zioten.)

Aditz arazleak:

have / get + something + done

Have / get + osagarri zuzena + iraganeko partizipioa erabiltzen da norbaiti eskatutako ekintzak adierazteko.

*I'm going to **have / get** my hair **cut**.* (Ilea moztera noa.)
[beste pertsona batek egingo du eta ez nik]

Egitura hau aditz-denbora gehienekin erabil daiteke.

*Jane **had** her blood pressure **taken** yesterday.*
(Janeri tentsioa hartu zioten atzo.)

*The patients **will have** their blood pressure **taken** soon.*
(Gaixoei laster hartuko diete tentsioa.)

Egitura honek esanahi pasiboa du, partizipioan doan aditzaren bitartez adierazitako ekintza jasotzen baitu erdian doan osagarri zuzenak. Euskaratzerakoan, ordea, ahots aktiboa erabiliko dugu.

*My car **broke down**, so I **had it repaired** yesterday.*
(Autoa hondatu zitzaidanez, atzo konponarazi nuen.)

*Carol **should have** her baby **vaccinated**.*
(Carolek txertoa eman beharko lioke umeari.)

*The doctor **got** all the appointments **rescheduled** (by a secretary).* (Medikuak hitzordu guztien datak aldatu zituen.)
[idazkari batek egin zion]

Have nahiz **got** bereizgabe erabiltzen badira ere, **get** informalagoa da eta arruntagoa ere bai ingeles mintzatuan.

*I **got** my house **painted** last week.*
(Etxea pintatu nuen / zidaten joan den astean.)

Phrasal Verbs

Aditz hauek partikula bat edo gehiago izaten dute ondotik (preposizioak, adberbioak edo bien konbinaketa), eta elkarrekin esanahi berria hartzen dute, bakarka zuten esanahia ez den beste bat.

Iragankorrak edo iragangaitzak izan daitezke.

*You need to **warm up** before exercising.*
(Berotu egin behar zara ariketa egin aurretik.)

*She's going to **take up** yoga next week.*
(Yoga egiten hasiko da datorren astean.)

Iragankor gehien kasuan, osagai zuzena jar daiteke aditzaren eta partikularen artean. Osagai hori izena bada, jar daiteke tartean edo atzean, baina izenordaina bada, derrigorrez tartean jarri behar da.

*My mother **picked up** my brother at school.*
(Nire amak anaia jaso zuen eskolatik.)

My mother **picked** my brother **up** at school.

My mother **picked** him **up** at school.

Nolanahi den, banaezinak dira iragankor batzuk, iragangaitz guztiak eta bi partikulez osatuak.

She is **looking for** her keys / them.

(Bere giltzen / haien bila dabil.)

Aditz batzuek partikula desberdinak onartzen dituztenez, *phrasal verbs* desberdinak osatzen dituzte.

get across (ulertarazi)

get by (moldatu, konpondu (hizkuntza batekin))

get through (komunikatu, hitz egitea lortu)

Gainera, *phrasal verbs* askok esanahi bat baino gehiago dituzte:

get into (sartu; zaletu)

turn up (leku batean azaldu, agertu; (bolumena) igo)

turn out (atera; bertaratu, joan)

pick up (jaso, bila joan; eramán)

Ikus 30. orrialdean duzun *phrasal verbs* zerrenda, adibide gehiago aztertu ahal izateko.

6 Hit the Books!

ZE HAR ESTILOA

Tense	Direct Speech	Reported Speech
Present Simple	"He takes extra maths lessons."	She said that he took extra maths lessons.
Present Continuous	"He is taking extra maths lessons."	She said that he was taking extra maths lessons.
Past Simple	"He took extra maths lessons."	She said that he had taken extra maths lessons.
Past Continuous	"He was taking extra maths lessons."	She said that he had been taking extra maths lessons.
Present Perfect Simple	"He has taken extra maths lessons."	She said that he had taken extra maths lessons.
Present Perfect Continuous	"He has been taking extra maths lessons."	She said that he had been taking extra maths lessons.
Past Perfect Simple	"He had taken extra maths lessons."	She said that he had taken extra maths lessons.
Past Perfect Continuous	"He had been taking extra maths lessons."	She said that he had been taking extra maths lessons.
Future Simple	"He will take extra maths lessons."	She said that he would take extra maths lessons.

ALDAKETAK MODALETAN

Direct Speech	Reported Speech
can	could
may	might
must / have to	must / had to

ALDAKETAK ZENBAIT HITZ ETA ESAMOLDETAN

Direct Speech	Reported Speech
now	then
today	that day
tonight	that night
yesterday	the previous day / the day before
last week	the previous week / the week before
a month ago	the previous month / the month before
tomorrow	the following day / the day after / the next day
next week	the following week / the week after
here	there
this	that
these	those

Norbaitek esandakoa kontatzeko erabiltzen da, baina pertsona horrek erabilitako hitz berberak aipatu gabe.

Reported statements

Norbaitek esan berri duena orainaldian konta dezakegu. Horretarako nahikoa da komatxoak kentzea, izenordain subjektua eta aditzaren pertsona aldatzea.

"I am tired."

She says that she is tired.

(Nekatuta dagoela dio.)

Ohikoena, dena dela, zehar estiloko menpeko perpausaren aurrean doan aditza (normalean **say** edo **tell**) lehenaldian jartzea da. Eta orduan menpeko perpausako aditzak atzera jauzia egingo du (*Present Simple* aldia *Past Simple* aldira pasatuko da, hori *Past Perfect Simple* deiturikora, etab.). Komatxoak kentzeaz gain eta aditz-denborak aldatzeaz gain, ordea, beste aldaketa batzuk ere beharrezkoak dira; horrela bada, izenordainek eta denbora- nola leku-preposizioek ere aldaketak jasango dituzte.

Menpeko perpausa **that** juntagailuaz hasten da, baina ingeles mintzatuan isildu egiten da.

"I gave the teacher the project yesterday," she said.

She said (that) she had given the teacher the project the previous day.

(Esan zuen irakasleari eman ziola proiektua aurreko egunean.)

Perpausak egia orokorra adierazten duenean, aditz-denborak ez du inolako aldaketarik jasaten.

"Cheating in tests is forbidden," the headteacher said.

He said that cheating in tests is forbidden.

(Azterketetan kopiatzea debekatuta dagoela esan zuen.)

Zehar estiloari sarrera ematen dioten aditz arruntenak **say** eta **tell** dira. Azkenak **to** preposizioirik gabeko zeharkako osagarria darama beti; lehenak, berriz, **say** aditzak, alegia, aukeran du osagarria eraman ala ez, baina badaraman kasuetan, preposizio horrekin joan beharra du.

"The children did their homework," she said.

She told me that the children had done their homework.

She said that the children had done their homework.

She said to me that the children had done their homework.

(Esan zidan umeek egin zituztela euren etxeko lanak.)

Reported questions

Ingelesezi bi motatako galderak daude:

- **Yes / No questions** motakoak, hots, "bai" edo "ez" batekin erantzun daitezkeenak. Era honetako galderak zehar estilora aldatzeko **ask** erabiliko dugu, eta ondoren **if** edo **whether** partikula erabiliko dugu. Orain galderak perpaus arrunt izatera pasa direnez, ez dago subjektu-aditz arteko hurrenkera-aldaketarik, ez dago galdera-ikurrik, ez eta komatxorik.

"Will you attend the lecture?" Ryan asked.

Ryan asked if / whether I would attend the lecture.

(Ryanek galdetu zidan hitzaldira joango al nintzen.)

- **Wh-questions** motakoak ezin dira "bai" edo "ez" batekin erantzun. Galdetzaile batekin hasten direnak ditugu horiek (**what, who, where, when, why, whose, how, how long**, etab.), eta zehar estilora pasatzerakoan, galdetzaile hori **if** edo **whether** partikulen tokian kokatuko dugu galdetzaile hori. Jarraian subjektua eta aditza joango dira, eta alde batera utziko ditugu galdera-ikurra nahiz komatxoak.

"When did you finish correcting the exams?" he asked.

He asked when I had finished correcting the exams.

(Azterketak zuzentzen noiz bukatu nuen galdetu zidan.)

Reported orders / requests

Aginduak zehar estilora pasatzeko, aginteraren ordezt infinitiboa erabiliko dugu. Baina, infinitiboaren aurretik, agindua adierazten duen aditz bat erabiliko dugu, esate baterako, **tell** eta **order**, atzean zeharkako osagarria daramala. Badira beste aditz batzuk ere, aginduak adierazi ez arren, egitura hau jarraitzen dutenak: **ask** eta **beg** aditzak eskaerak adierazteko, edo **warn** norbaiti ohartarazpen bat egiteko.

"Switch off your phones," the teacher said.

The teacher ordered us to switch off our phones.

(Irakasleak telefonoak itzaltzeko agindu zigun.)

Ezezko perpaus bat dugunean, **not** kokatuko dugu **to** partikularen aurrean.

"Don't go out so late, please."

My father asked me not to go out so late.

(Aitak eskatu zidan hain berandu ez irteteko.)

Reported suggestions

Aurrena subjektua jarriko dugu, eta **suggest** edo **recommend** aditzak lehenaldian; ondoren, pertsona horrek iradokitakoa adieraziko dugu. **Advise** aditza ere erabil daiteke aholkuak emateko edo **invite** gonbitea luzatzeko. Iradokizunak bi eratara pasatzen dira zehar estilora:

- **That** partikularekin hasten den perpaus bat osagarri zuzentzat erabiliz, bere subjektua eta aditza oinarritzko forman dituenak.

"Let's have lunch together," Janet suggested.

Janet suggested that we have lunch together.

(Janetek iradoki zuen elkarrekin bazkal genezan.)

- Gerundioa erabiliz, subjekturik zehaztu gabe.

"Let's play football after school!"

He suggested playing football after school.

(Eskola ondoren futboleko jolas gintezen iradoki zuen.)

Reporting verbs

Zehar estiloari sarrera emateko, **say, tell** eta **ask** dira gehien erabiltzen diren aditzak; horiek mezua helarazten digute soilik, informazio gehiago gaineratu barik. Baina hitzunaren intentzioa edo erabilitako doinua ere azaldu nahi baditugu, **reporting verbs** ugari erabil ditzakegu aipatutakoez gain:

- Baieztapenentarako: **admit, announce, answer, apologise, boast, claim, complain, declare, explain, inform, insist, mention, offer, remind, reply, state**
- Galderentarako: **enquire, request, want to know, wonder**
- Aginduentarako: **demand, order, shout, warn**
- Erreguetarako: **beg**
- Iradokizunentarako: **advise, invite, recommend, suggest**

"We have to do a lot of homework."

They complained that they had to do a lot of homework. (Etxeko lan asko egin behar zituztela kexatu ziren.)

"Did you go on the class trip?"

Joe wanted to know if we had gone on the class trip. (Eskola-txangora joan al ginen jakin nahi zuen Joek.)

"Wake me up at 7.00!"

He shouted (at me) to wake him up at 7.00.

(7.00etan esna nezan oihu egin zidan.)

"You should study for the exam."

My mother advised me to study for the exam.

(Azterketarako ikas nezan aholkatu zidan amak.)

used to eta would / be used to / get used to

Iraganean ohikoak ziren baina gaur egun gertatzen ez diren ekintzak deskribatzen dituzte. Horregatik, arrunta da esaldian maiztasun-adberbioak nahiz -esamoldeak agertzea.

*Emma **used to** have after-school activities every day.*
(Emmak eskolaz kanpoko ekintzak izaten zituen egunero.)

*When my father was young, he **would** travel a lot.*
(Nire aitak, gaztea zela, asko bidaiatzen zuen.)

Used to, halaber, iraganeke egoerei buruz hitz egiteko ere erabiltzen da. Kasu honetan ezin da **would** erabili.

*I **used to** go to this school.*
(Eskola honetara joaten nintzen.)

* *I **would** go to this school.* [Ez da zuzena.]

Used to egiturak ez du orainaldiko formarik. Ezezko nahiz galderazko esaldietan **did** laguntzailea erabili beharra dugu, eta, orduan, **used** aditzak bukaerako **d** galtzen du.

*Did you **use to** have extra English lessons?*
(Ingeleseko klase apartekoak izaten al zenituen?)

Be used to formak "ohituta egon" adiera du; aldiz, **get used to** forma ohitzearen prozesuarekin lotua dago. Kasu bietan, izena ala gerundioa doa **to** partikularen atzean.

Azken bi egitura horiek ez dute zerikusirik aurretik ikusi duzun **used to** egiturarekin. Bi egitura horietako **used** ez baita aditza, adjektiboa baizik.

Used formari laguntzen dioten aditzak **be** eta **get** dira, eta horiek jokatu egiten dira.

*He **is used to** his old car.*
(Bere auto zaharrarekin ohituta dago.)

*They **are used to** getting up late.*
(Ohituta daude berandu jaikitzen.)

*She **is getting used to** her new job.*
(Lanpostu berrira ohitzen ari da.)

*I cannot **get used to** living in that house.*
(Ezin naiz etxe honetan bizitzen ohitu.)

7 You Can't Teach an Old Dog New Tricks

ERLATIBOZKO PERPAUSAK

DEFINING RELATIVE CLAUSES

Uses	Examples
who and that refer to people	<i>Peter is the person who / that designs games.</i>
which and that refer to objects	<i>The mobile phone which / that you sold me is faulty.</i>
when and that refer to a moment in time	<i>I'll never forget the day when / that I met Bill Gates.</i>
where refers to a particular place	<i>This is the shop where I bought my iPhone.</i>
whose refers to possession	<i>That's the girl whose video was viewed on YouTube by millions of people.</i>

NON-DEFINING RELATIVE CLAUSES

Use	Examples
that cannot replace who or which	<i>Bushnell, who was an engineer, invented the first video game.</i>
	<i>Your smartphone, which is user-friendly, needs to be charged every day.</i>

Erlatibozko izenordain edo adberbio batez hasten diren menpeko perpausak dira, eta bi motatakoak daude: **defining** (murrizgarriak) eta **non-defining** (ez-murrizgarriak).

Defining Relative Clauses

Murrizgarriek aurrekariari buruzko ezinbesteko informazioa ematen digute. Horiek izan ezean, osatu gabe geldituko litzateke perpausaren esanahia.

- **Who** (pertsonak), **which** (gauzak) eta **that** (pertsonak eta gauzak) izenordainak ken daitezke, subjektu-funtzioa betetzen ez badute. **Whose** (jabetza) ezin da ez kendu, eta ez ordeztu.

*Bill Gates is the man **who** / **that** founded Microsoft.*
(Bill Gates Microsoft sortu zuen gizona da.)

*I didn't like the game (**which** / **that**) he lent me.*
(Ez zitzaidan gustatu hark utzi zidan jokoa.)

*Judy is the girl **whose** tablet I found.*
(Tableta aurkitu nion neska Judy da.)

- **When** (denbora) ken dezakegu edo bere ordeztu **that** erabili.

*It was the year (**when** / **that**) Pong was created.*
(Pong asmatu zen urtea zen.)

- **Where** (lekua) ezin da **that** bitartez ordeztu, eta gutxitan ken daiteke.

*This is the site **where** I find all the information.*
(Hau da informazio guztia aurkitu nuen web-gunea.)

Erlatibozko izenordeak preposizioa badarama, ohikoena kentzea da, eta preposizioa aditzaren ondoren kokatzea.

*The sales assistant (**who** / **that**) I talked to was very nice.*
(Nirekin hitz egiten aritu zen saltzailea oso jatorra zen.)

Non-defining Relative Clauses

Ez-murrizgarriek aurrekariari buruzko informazio gehigarria soilik ematen digute; horregatik, koma artean doaz. **Who, which, when, where** eta **whose**kin eraikitzen dira. Horiek inoiz ezin dira kendu, eta ezta **that** izenordainarekin ordeztu ere.

Tom, who hasn't got a Facebook account, didn't see your photos.

(Tomek, Facebooken konturik ez baitu, ez zituen zure argazkiak ikusi.)

Izenak osatzeko atzizkiak

Dakizun bezala, atzizkiak hitz batzuei gehitzen dizkiegun bukaerak dira, horrela, beste hitz berri batzuk sortzeko.

Honako hauek ditugu izenak osatzeko atzizkien artean erabilienak: **-ment, -tion, -sion, -ity, -ship, -ness, -ence** eta **-ance** ditugu.

Honatz adibide batzuk:

<i>agree</i> (adostu)	<i>agreement</i> (adostasun)
<i>invite</i> (gonbidatu)	<i>invitation</i> (gonbidapen)
<i>conclude</i> (ondorioztatu)	<i>conclusion</i> (ondorio)
<i>personal</i> (pertsonal)	<i>personality</i> (nortasun)
<i>friend</i> (lagun)	<i>friendship</i> (adiskidetasun)
<i>happy</i> (zoriontsu)	<i>happiness</i> (zoriontasun)
<i>obedient</i> (esaneke)	<i>obedience</i> (esaneekotasun)
<i>annoy</i> (gogait egin)	<i>annoyance</i> (gogaikarri)

We finally sent all the wedding invitations.

(Azkenean bidali genituen bodarako gonbidapen guztiak.)

8 Don't Rock the Boat

Aurritzkiak

dis-, il-, im-, in-, ir- eta **un-** aurritzkiak adjektibo batzuei gehituta, adjektibo horien kontrako esanahi lortzen da.

<i>satisfied</i> (kontent)	<i>dissatisfied</i> (kontentagaitz)
<i>legal</i> (legal)	<i>illegal</i> (ilegal)
<i>patient</i> (pazientzia handiko)	<i>impatient</i> (pazientzia gutxiko)
<i>correct</i> (zuzen)	<i>incorrect</i> (ez zuzen)
<i>responsible</i> (arduratsu)	<i>irresponsible</i> (arduragabe)
<i>pleasant</i> (atsegin)	<i>unpleasant</i> (ez atsegin)

Gogoan izan **-in** aurritzkia aldatu egiten dela honako egoera hauetan:

- **il-, l-** batez hasten diren adjektiboen aurrean (*illogical*).
- **im-, m-** edo **p-** batez hasten diren adjektiboen aurrean (*immortal, impossible*).
- **ir-, r-** batez hasten diren adjektiboen aurrean (*irregular*).

Kontuan eduki, bestalde, batzuetan ez direla aurritzkiak, hitzaren zati baizik: *disaster, illusion, impressive, understand*, etab.

Eta hitz mota desberdinei eransten zaizkien beste aurritzkien artean, honako hauek ditugu: **inter-, over-, re-, under-, co-** eta **mis-**.

<i>national</i> (nazional)	<i>international</i> (nazioarteko)
<i>active</i> (aktibo)	<i>overactive</i> (hiperaktibo)
<i>write</i> (idatzi)	<i>rewrite</i> (hipergogotsu)
<i>ground</i> (lur)	<i>underground</i> (lur azpiko)
<i>pilot</i> (pilotu)	<i>co-pilot</i> (kopilotu)
<i>understand</i> (ulertu)	<i>misunderstand</i> (gaizki ulertu)

TRANSLATION EXERCISES

Translate the sentences in your notebook.

UNIT 1

1. Nire gurasoak ez dira inoiz nire alde jartzen anaiarekin etzabaidatzen dudanean.
2. Jantzita zerman txapela gustatu zitzaidan. Benetan nabarmentzen zen (neska).
3. Nire aita Qatarren lanpostua eskatzekotan dago / eskatzearekin pentsatzen ari da.
4. Sara ezagutu nuenean, bere gurasoak bananduta zeuden jada.
5. Beldur naiz eskola bukatzen dugunean gu denok elkarrengandik urundu egingo garela.

UNIT 2

1. Urte bukaerarako, produktu berri bat garatua izango du enpresak.
2. Hamar minutu barru Pekinen lur hatzen egongo gara.
3. 2060an urakanak zerbait arruntago izatera iritsiko dira.
4. 50 urte barru lehortea pairatzen arituko gara zonalde askotan.
5. Ekaitzak zonaldea uzten duenerako, kalte larriak eraginda izango ditu hiri askotan.

UNIT 3

1. Baliteke hura urakanetik onik atera ez izana.
2. Gauza bakar batean zentratu beharko zenuke aldiko.
3. Ez zenuen aktuazioa galdu behar. Garestia zen, baina merezi zuen.
4. Gelditu gintezke atsedean hartzera, entseatzeko bidean?
5. Aktuatzeko jarraitu behar duzu, nekatuta bazaude ere.

UNIT 4

1. Zurekin harremanetan jarriko gara Lisboa iritsi bezain agudo.
2. Arrakasta izango zenuke eskolan, azterketak baino lehenago ikasiko bazenu.
3. Nigan konfiantza izan bazenu, kodea desfzifratu izango genuen.
4. Sara ez zatekeen zurekin haserre egongo, zure erruagatik barkamena eskatu izan bazenu.
5. Norbaiten korreoak begiratzen badituzu, pribatutasunaren inbasioa da.

UNIT 5

1. Noiz jazarri zaitu txakur batek?
2. Zorionez, egunen batean gaixotasun larri gehienak osatuko (ahalko) dira.
3. Arazo medikoak ez lirateke alde batera utzi behar.
4. Normalean, ezin da jaki elikagarririk erosi goxoki-denda batean.
5. Hark ariketa fisikoa egiten zuen bitartean, hankan min hartu zuen.

UNIT 6

1. Amak esan zuen ez zegoela gure txakurraren arrastorik.
2. Nire irakasleak galdetu zidan zergatik asmatu nuen aitzakia berandu etortzeagatik.
3. Aitak ohartarazi ninduen arazoetan nahas ez nendin.
4. Zuzendariak bere buruari galdetzen zion ea nire lagunik onenak zergatik utzi zuen eskola.
5. Nire lagunak iradoki zuen elkarrekin birpasa genitzan gaiak azterketa aurretik.

UNIT 7

1. Jimék irabazi zuen gure eskolan ospatu zen bideojokoen lehiaketa.
2. Bideojokoen bitartez bizitza kontrolatuta izan duten nerabeek ez dute beste interesik.
3. Rihanna, milaka jarraitzailek biziki maite dutena, Barbadosen jaio zen.
4. Mundu osoak ikusi zuen atzo gauean bota genuen iragarkia.
5. Steve Jobsi 2000n otu zitzaion iPhoneen ideia, mundu osoari ukimen-pantailak izugarri gustatuko zitzaizkiola konturatu zenean.

UNIT 8

1. Susan ez zen batere seguru sentitzen Londresen, poltsa ostu ziotenetik.
2. Ostatu hobea erreserbatu behar genuen zubirako.
3. Zer egingo zenuke zure maletak atzerriko herrialde batean galduko bazenu?
4. Hotel batean izena eman behar duzu iristen zarenean.
5. Nire lagunak gazte-aterpetxe batean geldi gintezen iradoki zuten, askoz merkeagoa baita.

Base Form (V1)	Past Simple (V2)	Past Participle (V3)	Euskara
be /bi:/	was / were /wɒz/ wɜ:/	been /bi:n/	izan, egon
beat /bi:t/	beat /bi:t/	beaten /'bi:tən/	jo
become /bi'kʌm/	became /bi'keɪm/	become /bi'kʌm/	bihurtu, bilakatu
begin /bi'gɪn/	began /bi'gæn/	begun /bi'gʌn/	hasi
bend /bend/	bent /bent/	bent /bent/	tolestu
bet /bet/	bet /bet/	bet /bet/	apustu egin
bite /baɪt/	bit /bit/	bitten /'bɪtən/	kosk egin
bleed /bli:d/	bled /bled/	bled /bled/	odola jario
blow /bləʊ/	blew /blu:/	blown /bləʊn/	putz egin
break /breɪk/	broke /brəʊk/	broken /'brəʊkən/	apurtu
bring /brɪŋ/	brought /brɔ:t/	brought /brɔ:t/	ekarri
build /bɪld/	built /bɪlt/	built /bɪlt/	eraiki
burn /bɜ:n/	burnt / burned /bɜ:nt/ bɜ:nd/	burnt / burned /bɜ:nt/ bɜ:nd/	erre
burst /bɜ:st/	burst /bɜ:st/	burst /bɜ:st/	lehertu
buy /baɪ/	bought /bɔ:t/	bought /bɔ:t/	erosi
catch /kætʃ/	caught /kɔ:t/	caught /kɔ:t/	harrapatu, hartu
choose /tʃu:z/	chose /tʃəʊz/	chosen /'tʃəʊzn/	aukeratu
come /kʌm/	came /keɪm/	come /kʌm/	etorri
cost /kɒst/	cost /kɒst/	cost /kɒst/	kostatu
cut /kʌt/	cut /kʌt/	cut /kʌt/	moztu
deal /di:l/	dealt /delt/	dealt /delt/	salerosi, tratuan ibili
dig /dɪg/	dug /dʌg/	dug /dʌg/	aitzurtu, zuloa egin
do /du:/	did /dɪd/	done /dʌn/	egin
draw /drɔ:/	drew /dru:/	drawn /drɔ:n/	marraztu
dream /dri:m/	dreamt / dreamed /dremt/ dri:md/	dreamt / dreamed /dremt/ dri:md/	amets egin
drink /drɪŋk/	drank /dræŋk/	drunk /drʌŋk/	edan
drive /draɪv/	drove /drəʊv/	driven /'drɪvn/	gidatu
eat /i:t/	ate /eɪt/	eaten /'i:tən/	jan
fall /fɔ:l/	fell /fel/	fallen /'fɔ:lən/	erori
feed /fi:d/	fed /fed/	fed /fed/	elikatu
feel /fi:l/	felt /felt/	felt /felt/	sentitu
fight /faɪt/	fought /fɔ:t/	fought /fɔ:t/	borrokatu
find /faɪnd/	found /faʊnd/	found /faʊnd/	aurkitu
fly /flaɪ/	flew /flu:/	flown /fləʊn/	hegan egin
forbid /fə'baɪd/	forbade /fə'beɪd/	forbidden /fə'baɪdn/	debekatu
forget /fə'get/	forgot /fə'gɒt/	forgotten /fə'gɒtn/	ahaztu
forgive /fə'gɪv/	forgave /fə'geɪv/	forgiven /fə'gɪvn/	barkatu
freeze /fri:z/	froze /frəʊz/	frozen /'frəʊzn/	izoztu
get /get/	got /gɒt/	got /gɒt/	lortu, iritsi
give /gɪv/	gave /geɪv/	given /'gɪvn/	eman
go /gəʊ/	went /went/	gone /gɒn/	joan
grow /grəʊ/	grew /gru:/	grown /grəʊn/	hazi
hang /hæŋ/	hung / hanged /hʌŋ/ hæŋd/	hung / hanged /hʌŋ/ hæŋd/	eseki
have /hæv/	had /hæd/	had /hæd/	eduki
hear /hɪə/	heard /hɜ:d/	heard /hɜ:d/	entzun
hide /haɪd/	hid /hɪd/	hidden /'hɪdn/	ezkutatu
hit /hɪt/	hit /hɪt/	hit /hɪt/	jo, kolpatu
hold /həʊld/	held /held/	held /held/	eutsi
hurt /hɜ:t/	hurt /hɜ:t/	hurt /hɜ:t/	zauritu, min eman
keep /ki:p/	kept /kept/	kept /kept/	gorde, mantendu
know /nəʊ/	knew /nju:/	known /nəʊn/	jakin, ezagutu
lay /leɪ/	laid /leɪd/	laid /leɪd/	jarri, zabaldu
lead /li:d/	led /led/	led /led/	zuzendu, gidatu
learn /lɜ:n/	learnt / learned /lɜ:nt/ lɜ:nd/	learnt / learned /lɜ:nt/ lɜ:nd/	ikasi
leave /li:v/	left /left/	left /left/	utzi; irten
lend /lend/	lent /lent/	lent /lent/	prestatu

Base Form (V1)	Past Simple (V2)	Past Participle (V3)	Euskara
let /let/	let /let/	let /let/	baimena eman, utzi
lie /laɪ/	lay /leɪ/	lain /lem/	etzan
lie /laɪ/ (regular verb)	lied /laɪd/	lied /laɪd/	gezurra esan
light /laɪt/	lit /lɪt/	lit /lɪt/	piztu
lose /luːz/	lost /lɒst/	lost /lɒst/	galdu
make /meɪk/	made /meɪd/	made /meɪd/	egin, ekoitzi
mean /miːn/	meant /ment/	meant /ment/	esan nahi
meet /miːt/	met /met/	met /met/	elkar ezagutu, bildu
pay /peɪ/	paid /peɪd/	paid /peɪd/	ordaindu
put /pʊt/	put /pʊt/	put /pʊt/	jarri, ipini
read /riːd/	read /red/	read /red/	irakurri
ride /raɪd/	rode /rəʊd/	ridden /'rɪdn/	gainean ibili
ring /rɪŋ/	rang /ræŋ/	rung /rʌŋ/	deitu (telefonoz)
rise /raɪz/	rose /rəʊz/	risen /'rɪzn/	jaso, altxatu
run /rʌn/	ran /ræn/	run /rʌn/	korrika egin
say /seɪ/	said /sed/	said /sed/	esan
see /siː/	saw /sɔː/	seen /siːn/	ikusi
sell /sel/	sold /səʊld/	sold /səʊld/	saldu
send /send/	sent /sent/	sent /sent/	bidali
set /set/	set /set/	set /set/	ezarri, ipini
sew /səʊ/	sewed /səʊd/	sewn /səʊn/	josi
shake /ʃeɪk/	shook /ʃʊk/	shaken /'ʃeɪkn/	eragin, astindu
shine /ʃaɪn/	shone /ʃɒn/	shone /ʃɒn/	distiratu
shoot /ʃuːt/	shot /ʃɒt/	shot /ʃɒt/	tiro egin
show /ʃəʊ/	showed /ʃəʊd/	shown /ʃəʊn/	erakutsi
shut /ʃʌt/	shut /ʃʌt/	shut /ʃʌt/	itxi
sing /sɪŋ/	sang /sæŋ/	sung /sʌŋ/	abestu
sink /sɪŋk/	sank /sæŋk/	sunk /sʌŋk/	urperatu, hondoratu
sit /sɪt/	sat /sæt/	sat /sæt/	eseri
sleep /sliːp/	slept /slept/	slept /slept/	lo egin
smell /smel/	smelt / smelled /smelt/smeld/	smelt / smelled /smelt/smeld/	usaindu
speak /spiːk/	spoke /spəʊk/	spoken /'spəʊkn/	hitz egin
spell /spel/	spelt / spelled /spelt/speld/	spelt / spelled /spelt/speld/	letreiatu
spend /spend/	spent /spent/	spent /spent/	gastatu; igaro (denbora)
spill /spɪl/	spilt / spilled /spilt/spild/	spilt / spilled /spilt/spild/	isuri
spoil /spɔɪl/	spoilt / spoiled /spɔɪlt/spɔɪld/	spoilt / spoiled /spɔɪlt/spɔɪld/	hondatu, mainatu
spread /spred/	spread /spred/	spread /spred/	igurtzi, hedatu
spring /sprɪŋ/	sprang /spræŋ/	sprung /sprʌŋ/	jauzi egin
stand /stænd/	stood /stʊd/	stood /stʊd/	zutik egon
steal /stiːl/	stole /stəʊl/	stolen /'stəʊln/	lapurtu
stick /stɪk/	stuck /stʌk/	stuck /stʌk/	itsatsi
sting /stɪŋ/	stung /stʌŋ/	stung /stʌŋ/	ziztatu, heldu (eltxoak)
swear /sweə/	swore /swɔː/	sworn /swɔːn/	zin egin
sweep /swiːp/	swept /swept/	swept /swept/	erratzatu, garbitu
swim /swɪm/	swam /swæm/	swum /swʌm/	igeri egin
take /teɪk/	took /tʊk/	taken /'teɪkn/	hartu; eraman
teach /tiːtʃ/	taught /tɔːt/	taught /tɔːt/	irakatsi
tear /teə/	tore /tɔː/	torn /tɔːn/	urratu, zartatu
tell /tel/	told /təʊld/	told /təʊld/	esan, kontatu
think /θɪŋk/	thought /θɔːt/	thought /θɔːt/	pentsatu
throw /θrəʊ/	threw /θruː/	thrown /θrəʊn/	jaurti; bota
understand /ʌnde'stænd/	understood /ʌnde'stʊd/	understood /ʌnde'stʊd/	ulertu
wake up /'weɪk ʌp/	woke up /'wəʊk ʌp/	woken up /'wəʊkn ʌp/	esnatu
wear /weə/	wore /wɔː/	worn /wɔːn/	jantzita eraman; jantzi
win /wɪn/	won /wʌn/	won /wʌn/	irabazi
write /raɪt/	wrote /rəʊt/	written /'rɪtn/	idatzi

Phrasal Verbs

break down: matxuratu, hondatu	kick in: ondorioa izaten hasi	stay on: gelditu
break off: hitz egiteari utzi, gelditu	leave out: ez aipatu, alde batera utzi	stop over: geldialdia egin; gaua igaro
break up: banandu, hautsi (harremana)	live up to: -en mailan egon, -en arabera bizi, bete	switch off: itzali
bring back: bueltan ekarri, berriro sartu	lock out: atea itxita kanpoan gelditu	take after: -en antza izan
bring up: hezi, hazi	log in: saioa hasi	take away: kendu, gabetu
care for: -z arduratu, zaindu	log out: saioa amaitu	take in: bildu
carry away: arrastan eraman, norberarekin eraman	look after: zaindu, -en zaintza izan	take off: (hegazkina) aieratu; (arropa, igeltsua) kendu
carry on: jarraitu	look at: begiratu, behatu, aztertu	take on: kontratatu
carry out: burutu	look for: bila ibili	take out: atera
check in: izena eman; fakturatu	look out: kontuz ibili	take over: -en jabe egin, kontrolatu
check out: ordaindu eta joan	look over: berrikusi, errepasatu	take up: (zerbaitetan) zaletu, (zerbaiti) ekin
check up (on someone): (norbait) aztertu, ikertu	look to: -ekin pentsatu	turn against: -en aurka jarri
clear up: garbitu, oskarbitu	look up: (informazioa) aurkitu; bisitan joan; joan; hobetu	turn away: baztertu, ez onartu
come back: itzuli	look up to: miretsi, errespetatu	turn back: itzuli, bueltatu
come down with: (ideia) bururatu, proposatu	make up: asmatu	turn down: (bolumena) jaitsi
come round: iritsi	pass on: helarazi; kutsatu	turn into: bihurtu, eraldatu
come up with: bururatu, proposatu	pay back: dirua itzuli; ordainarazi (irain bategatik)	turn off: itzali
cut down on: -en kontsumoa murriztu	pay up: (zorra) ordaindu, abonatu	turn on: piztu
deal with: -ekin tratuan aritu; -en kargu egin	pick out: aukeratu	turn out: atera; bertaratu, joan
drop out: (ikasketak) utzi	pick up: jaso, bila joan; eraman	turn to: (norbaitengana) joan
ease up on: laxatu, lasaitu	point out: seinalatu, adierazi	turn up: agertu, azaldu; (bolumena) igo
end up: bukatu, amaitu	pull into: -n sartu	use up: erabili, kontsumatu
feel like: gogoia izan	pull out: atera; irten	walk on: ez gelditu, aurrera jarraitu
figure out: ohartu; aurkitu; ulertzea lortu	pull up: igo	warm up: berotu, berotze-ariketak egin
fill in: sartu, -ra moldatu, bat etorri	put back: berriro bere lekuan utzi	watch out: arreta izan, kontuz ibili
find out: jakin, -en berri izan	put off: beste baterako utzi, atzeratu	wipe out: sarraskitu; ezabatu, eliminatu
fit in: bat etorri, egokitu	put on: (pisua) hartu	work out: ondo atera, funtzionatu; ariketa fisikoa egin
get along: ondo konpondu	put out: itzali	work up to: muturreraino garatu
get around: lekualdatu, mugitu	put up: (iragarkia) jarri	
get back: itzuli, bueltatu; berreskuratu	put up with: jasan, nozitu	
get in: sartu	run away: ihes egin	
get into: sartu / nahasi; interesa erakutsi / izan	run into: -ekin topo egin	
get off: (garraio batetik) jaitsi	run out of: -(r)ik gabe gelditu	
get on: (garraio batera) igo	run over: (autoak) harrapatu	
get out: irten / jaitsi	save up: (dirua) aurreztu, bildu	
get over: (gaixoaldia) gainditu	send back: itzuli	
get to: -ra heldu	set off: aktibatu; abiatu	
get together: elkartu, bildu	set out: irten, abiatu	
get up: altxatu; zutitu	set up: zutik jarri, eratu	
give away: argitu; salatu	show up: (leku batera) azaldu, iritsi, agertu	
give back: itzuli, atzera eman	shut down: itzali	
give up: utzi; amore eman; -i uko egin	side with: -en alde jarri	
go off: joan, alde egin	sign up: izena eman	
go on: gertatu; iraun, jarraitu	sink in: busti, sartu	
go out: atera; itzali	sit down: eseri	
grow apart: urrundu	speak up: iritzia eman	
grow up: hezi, hazi	speed up: bizkortu, azeleratu	
hand in: entregatu	stand out: nabarmendu	
hand over: entregatu	stand up for: defendatu	
hang out: denbora-pasa egon	start off: hasi, ekin	
hold on to: eutsi, (tinko) heldu	start up: martxan jarri, hasi	
hook up: konektatu, katigatu	stay away: urrundu; ez azaldu; ez probatu	
keep on: jarraitu, segitu		
key in: tekleatu		

Prepositions

Verbs + Prepositions

agree with: -kin ados egon	cope with / without: -ekin / gabe moldatu / konpondu	prevent from: saihestu, -i aurrea hartu
apologise for: -gatik barkamena eskatu	depend on: -en esku egon; aintzat izan	provide with: eskaini, eman, -z hornitu
apologise to: -i barkamena eskatu	disappear from: -tik desagertu	refuse to: -i uko egin
appear in: -n agertu	escape from: -tik ihes egin	rely on: -en menpe egon; -z / -ekin fidatu; -ekin kontatu
apply for: eskatu, -rako / tzeko eskaria aurkeztu	fight against: -en kontra borroka egin	remind of: (norbaiti) gogorarazi
argue about: -i buruz / -(en)gatik eztabaidatu	fight to: -(en)gatik borrokatu	return to: -ra itzuli / bueltatu
argue with: -ekin eztabaidatu	focus on: -n zentratu; -n arreta jarri; bideratu	search for: bila ibili
arrive at: (leku batera) iritsi	hear about: jakin izan; entzun	set in: -n girotu / garatu
arrive in: (hiri, herrialde batera) iritsi	hear from: -en berri izan	spy on: (norbait) espiaitu
base on: -n oinarritu	hear of: -i buruz zerbait entzun izan	stay in: -n gaua igaro, -n ostatu hartu
believe in: (-ekin / -engan) sinetsi	insist on: tematu, behin eta berriz esan; exijitu	strive for: -t(z)eko borrokatu; -t(z)en ahalegindu, saiatu
blame for: (norbaiti) -ren errua leporatu	invite to: -ra gonbidatu	succeed in: arrakasta izan; lortu
break up with: -(en)gandik banatu, -ekiko lotura hautsi	lead to: -ra bideratu, (nonbaitera) eraman	talk about: -z / -i buruz hitz egin
care about: -z kezkatu / interesatu	learn from: -tik / -(en)gandik ikasi	talk to / with: -ekin hitz egin
compare with: -ekin konparatu	lie about: -i buruz gezurra esan	think about: -(en)gan pentsatu
complain about: -z kexatu	listen to: (-i) entzun	think of: -(en)gan pentsatu; iruditu
concentrate on: (zerbaitetan) arreta jarri / zentratu	participate in: -n parte hartu	wait for: -en zain egon
	pay for: -(en)gatik ordaindu	
	prepare for: -t(z)eko prestatu	

Nouns + Prepositions

aspect of: -en itxura	group of: (-en) talde	reason for: -t(z)eko arrazoi
awareness of: -en inguruko kontzientzia / ezagutza	increase in: (-en) igoera	review of: -en kritika / erreseina
benefit of: -en abantaila / onura	interest in: -(en)gan interes	rights of: -en funtzio, -ko rol
chance of: -t(z)eko aukera	method of: -t(z)eko era / metodo	role in: -en bilaketa / ikerketa
cost of: -en balioa	need for: -en behar	search for: -en bilaketa / ikerketa
effect on: -(en)gan eragina	number of: -en kopuru	sense of: -en sentsazio
end of: -en amaiera	part of: -en zati / parte	smell of: (-en) usain
example of: -en adibide	perception of: ulertzeko modu	solution to: -t(z)eko irtenbide
form of: -t(z)eko era / modu	pride in: -(en)gandik harro	victim of: -en biktima
	reaction to: -enganako erreakzio	way of: -t(z)eko modu / bide

Adjectives + Prepositions

attracted to: -k erakarri	mad about: -ekin txoratu	terrible at: (-n) izugarri txar
aware of: -n jakitun	open to: -t(z)eko, -ri ireki	tired of: -z / -ekin nekatu
dedicated to: -i eskaini, eman	positive about: -z ziur	unhappy with: -gatik / -ekin batere gustura ez
different from: -(en)gandik / -tik desberdin	proud of: -z / -ekin harro	upset about: -gatik / -ekin nahigabetu; -gatik / -ekin haserre
eager to: -tzeko grinatsu	relevant to: -entzat garrantzitsu	upset with: -ekin haserre, (norbaitekin) minduta
excited about: -ekin hunkitu	responsible for: -en erantzule	willing to: -t(z)eko prest
good at: -n on	satisfied with: -ekin pozik	worried about: -z / -ekin kezkatu
good for: -entzat, -rako on	scared of: -t(z)eko / -ekin beldur	
happy with: -ekin pozik	separated from: -gandik / -tik banandu	
interested in: -n, -ekin interesatu	similar to: -en antzeko	
involved in: -n nahasi	suited to: -t(z)eko egoki	